

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการใช้และความต้องการใช้ห้องสมุดศิลปะของนักศึกษาศิลปะและการออกแบบในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1. การใช้และปัญหาในการใช้ห้องสมุดศิลปะของนักศึกษาศิลปะและการออกแบบแขนงจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

2. ความต้องการใช้ห้องสมุดศิลปะของนักศึกษาศิลปะและการออกแบบแขนงจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

3. เพื่อเปรียบเทียบการใช้ ปัญหา และความต้องการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาศิลปะและการออกแบบแขนงจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

การวิจัยมีสมมติฐาน ดังนี้

1. นักศึกษาศิลปะและการออกแบบแขนงจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐใช้และประสบปัญหาในการใช้บริการต่าง ๆ วัสดุห้องสมุด อาคารสถานที่ และบุคลากรผู้ให้บริการในห้องสมุดศิลปะต่างกัน

2. นักศึกษาศิลปะและการออกแบบแขนงจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐต้องการใช้บริการและวัสดุห้องสมุด ในห้องสมุดศิลปะต่างกัน

สรุปและอภิปรายผล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

นักศึกษาศิลปะและการออกแบบผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งได้แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีสุดท้ายที่ลงทะเบียนในภาคต้นปีการศึกษา 2537 ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 5 แห่ง จำนวน 8 คณะ จำแนกเป็นนักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ จำนวน 92 คน ได้แก่ นักศึกษาคณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร 37 คน คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 45 คน และคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 10 คน นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมจำนวน

115 คน ได้แก่ นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 4 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยศิลปากร 34 คน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 43 คน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง 30 คน และมหาวิทยาลัยขอนแก่น 8 คน นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ จำนวน 131 คน ได้แก่ นักศึกษาคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 59 คน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง 54 คน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 8 คน และคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 10 คน รวมผู้ตอบแบบสอบถามทุกแขนงวิชาจำนวนทั้งสิ้น 338 คน คิดเป็นร้อยละ 77.5 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

2. การใช้ห้องสมุด ความถี่ในการใช้ห้องสมุด และความสำคัญของห้องสมุด

ผลการวิเคราะห์การใช้ห้องสมุด ความถี่ในการใช้ห้องสมุด และความสำคัญของห้องสมุด พบว่านักศึกษาศิลปะและการออกแบบใช้ห้องสมุดทุกคน โดยนักศึกษาจำนวนมากที่สุดคือ 200 คน (59.2%) เข้าใช้ห้องสมุดมากกว่า 1 ครั้ง/สัปดาห์ นักศึกษาจำนวนรองลงมาคือ 65 คน (19.2%) เข้าใช้ห้องสมุดทุกวัน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของห้องสมุด พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าห้องสมุดมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนและการสร้างสรรค์ผลงานในระดับมาก

เมื่อจำแนกตามแขนงวิชาพบว่านักศึกษาทุกคนของทั้ง 3 แขนงวิชาเข้าใช้ห้องสมุด โดยนักศึกษาจำนวนมากที่สุดของทุกแขนงวิชา คือแขนงจิตรกรรมฯ จำนวน 45 คน (48.9%) แขนงสถาปัตยกรรม จำนวน 79 คน (68.7%) และแขนงศิลปะประยุกต์ จำนวน 76 คน (58.2%) เข้าใช้ห้องสมุดมากกว่า 1 ครั้ง/สัปดาห์ นักศึกษาจำนวนรองลงมาของทั้ง 3 แขนงวิชา คือ แขนงจิตรกรรมฯ จำนวน 23 คน (25.0%) แขนงสถาปัตยกรรมจำนวน 15 คน (13.0%) และแขนงศิลปะประยุกต์จำนวน 27 คน (20.6%) เข้าใช้ห้องสมุดทุกวัน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของห้องสมุด พบว่านักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาเห็นว่าห้องสมุดมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน และการสร้างสรรค์ผลงานในระดับมาก

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ว่านักศึกษาทุกคนของแต่ละแขนงวิชาเข้าใช้ห้องสมุด โดยนักศึกษาจำนวนมากที่สุดของทั้งสามแขนงวิชาเข้าใช้ห้องสมุดมากกว่า 1 ครั้ง/สัปดาห์ และนักศึกษาจำนวนรองลงมาเข้าใช้ห้องสมุดทุกวัน นอกจากนี้ นักศึกษาแต่ละแขนงวิชาต่างตระหนักว่าห้องสมุดมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนและการสร้างสรรค์ผลงานในระดับมากเช่นเดียวกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะระบบการเรียนการสอนในปัจจุบันมุ่งเน้นให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวเองเป็นหลัก สถาบันการศึกษาศิลปะทุกแห่งต่างจัดให้มีห้องสมุดเฉพาะสาขาวิชาขึ้น ทั้งนี้เพราะห้องสมุดมีบทบาทที่สำคัญต่อการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เป็นอย่างยิ่ง ดังที่ Toyne (1985) กล่าวว่านอกจากจะต้องแสดงให้เห็นว่าห้องสมุดเป็นหน่วยงานที่จำเป็นและมีความสำคัญภายในสถาบันการศึกษาด้านศิลปะ

และการออกแบบแล้ว ห้องสมุดจะต้องเข้าไปมีส่วนช่วยสนับสนุนการแสวงหาแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของนักศึกษาด้วยการเตรียมห้องสมุดให้มีความพร้อมทุกด้าน เพื่อให้นักศึกษาแสวงหาข้อมูลที่ต้องการได้อย่างเต็มที่ ทั้งจากหนังสือ สิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ รวมทั้งโสตทัศนวัสดุด้วย

3. วัตถุประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุด

ในการศึกษาวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุดพบว่านักศึกษาศิลปะและการออกแบบจำนวนมากที่สุดคือ 268 คน (79.3%) เข้าใช้ห้องสมุดโดยมีวัตถุประสงค์ด้านวิชาการเพื่ออ่านหนังสือ วารสาร นิตยสารหรือหนังสือพิมพ์ ส่วนวัตถุประสงค์ด้านการสร้างสรรค์ผลงานพบว่านักศึกษาจำนวนมากที่สุด คือ 287 คน (85.0%) เข้าใช้ห้องสมุดเพื่อค้นหาสิ่งที่กระตุ้นเร้าใจหรือสิ่งที่ทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานโดยยังไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่ชัด

เมื่อจำแนกตามแขนงวิชาพบว่าวัตถุประสงค์ด้านวิชาการนั้นนักศึกษาจำนวนมากที่สุดของ 2 แขนงวิชาคือ แขนงจิตรกรรมฯ จำนวน 69 คน (75.0%) และแขนงสถาปัตยกรรม จำนวน 98 คน (85.2%) เข้าใช้ห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือ วารสาร นิตยสารหรือหนังสือพิมพ์ ขณะที่นักศึกษาจำนวนมากที่สุดของแขนงศิลปะประยุกต์ จำนวน 108 คน (82.4%) เข้าใช้ห้องสมุดเพื่อใช้หนังสือหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่ไม่อนุญาตให้ยืมออกนอกห้องสมุด นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกับจำนวนนักศึกษา ซึ่งเข้าใช้ห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือ วารสาร นิตยสาร หรือหนังสือพิมพ์ คือ จำนวน 95 คน (82.6%) เข้าใช้ห้องสมุดเพื่อหาข้อมูลเขียนรายงาน

สำหรับวัตถุประสงค์ด้านการสร้างสรรค์ผลงานพบว่านักศึกษาจำนวนมากที่สุดของทุกแขนงวิชาคือแขนงจิตรกรรมฯ จำนวน 78 คน (84.8%) แขนงสถาปัตยกรรม จำนวน 97 คน (84.3%) และแขนงศิลปะประยุกต์จำนวน 112 คน (85.5%) เข้าใช้ห้องสมุดเพื่อค้นหาสิ่งที่กระตุ้นเร้าใจหรือสิ่งที่ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ ในการสร้างสรรค์ผลงานโดยยังไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่ชัด และนักศึกษาจำนวนรองลงมาของแต่ละแขนงวิชาคือแขนงจิตรกรรมฯ จำนวน 47 คน (51.5%) เข้าใช้ห้องสมุดเพื่อค้นหาภาพที่เฉพาะเจาะจง แขนงสถาปัตยกรรม จำนวน 94 คน (81.7%) เข้าใช้ห้องสมุดเพื่อค้นหารูปแบบผลงานหรือเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน นักออกแบบ หรือสถาปนิก และนักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ จำนวน 99 คน (75.6%) เข้าใช้ห้องสมุดเพื่อค้นหาข้อมูล และเทคนิคที่จำเป็นเพื่อการออกแบบ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุดด้านวิชาการนั้น นักศึกษาจำนวนมากที่สุดของ 2 แขนงวิชา คือ แขนงจิตรกรรมฯ และแขนงสถาปัตยกรรม เข้าใช้ห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือ วารสาร นิตยสาร หรือหนังสือพิมพ์เหมือนกัน ขณะที่นักศึกษา

แขนงศิลปะประยุกต์จำนวนมากที่สุดเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อใช้หนังสือหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่ไม่อนุญาตให้ยืมออกนอกห้องสมุด ขณะที่นักศึกษาจำนวนรองลงมาของทั้ง 3 แขนงวิชา มีวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุดต่างกันไป คือ นักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ เข้าใช้ห้องสมุดเพื่อใช้หนังสือหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่ไม่อนุญาตให้ยืมออกนอกห้องสมุด นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์เข้าใช้ห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือ วารสาร นิตยสาร หรือหนังสือพิมพ์ และนักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อหาข้อมูลเขียนรายงาน การที่นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อหาข้อมูลเขียนรายงานนั้น อาจเนื่องมาจากการศึกษาในแขนงสถาปัตยกรรม นอกจากจะเกี่ยวข้อง กับศิลปะการออกแบบแล้ว ยังเกี่ยวข้องกับศาสตร์ในสาขาวิชาอื่น ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา เป็นต้น ซึ่งการศึกษาในศาสตร์สาขาที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ จะเป็นการศึกษาเช่นเดียวกับศาสตร์ในสาขาวิชาอื่น ๆ คือ จะเน้นในด้านการค้นคว้า และการเขียนรายงาน

สำหรับวัตถุประสงค์ด้านการสร้างสรรค์ผลงานพบว่านักศึกษาจำนวนมากที่สุดของทั้ง 3 แขนงวิชา มีวัตถุประสงค์ด้านการสร้างสรรค์ผลงานที่เหมือนกันคือเข้าใช้ห้องสมุด เพื่อค้นหาสิ่งที่กระตุ้นเร้าใจ หรือสิ่งที่ทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานโดยยังไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่ชัด ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Toyne (1985) ที่ว่าการเรียนการสอนสาขาวิชาศิลปะและการออกแบบนั้นหัวใจของกระบวนการนั้นหัวใจของกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งใช้เวลาถึงร้อยละ 90 ของเวลาเรียนของนักศึกษา การสร้างสรรค์ผลงานจะเริ่มต้นด้วยความสนใจ แรงบันดาลใจ หรือความเชื่อมั่นที่จะสร้างผลงานชิ้นนั้น ๆ ขึ้นเพื่อสนองความต้องการของตัวเองหรือสังคม ดังนั้นนักศึกษาส่วนใหญ่จึงมุ่งหวังที่จะค้นหาสิ่งที่ตนเองสนใจหรือสิ่งที่ก่อให้เกิดความบันดาลใจก่อนเป็นอันดับแรก ขณะที่นักศึกษาจำนวนรองลงมาของแต่ละแขนงวิชา มีวัตถุประสงค์ต่างกันออกไป คือ นักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ เข้าใช้ห้องสมุดเพื่อค้นหาภาพที่เฉพาะเจาะจง นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม เข้าใช้ห้องสมุดเพื่อค้นหารูปแบบผลงานหรือเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน นักออกแบบ หรือสถาปนิก และนักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์เข้าใช้ห้องสมุดเพื่อค้นหาข้อมูลและเทคนิคที่จำเป็นเพื่อการออกแบบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาขาวิชาที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่มีผลทำให้วัตถุประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุดของนักศึกษาต่างกัน

4. ลักษณะของข้อมูลที่ใช้ วิธีการค้นหาข้อมูล และผลการค้นหาข้อมูล

ในการศึกษาลักษณะของข้อมูลที่ใช้ วิธีการค้นหาข้อมูล และผลการค้นหาข้อมูลพบว่านักศึกษาศิลปะและการออกแบบจำนวนมากที่สุดคือ 283 คน (83.7%) ใช้ข้อมูลที่เป็นภาพพร้อมคำอธิบายประกอบภาพ วิธีการที่นักศึกษาจำนวนมากที่สุดคือ 309 คน (91.4%) ใช้ค้นหาข้อมูลคือ ค้นด้วยตัวเองโดยการเปิดหนังสือ วารสารดู ซึ่งผลการค้นหาข้อมูลนั้นปรากฏว่านักศึกษาจำนวนมากที่สุดคือ 275 คน (81.4%) สามารถค้นหาข้อมูลได้เป็นส่วนใหญ่

เมื่อจำแนกตามแขนงวิชาพบว่านักศึกษาจำนวนมากที่สุดของ 2 แขนงวิชาคือ แขนงจิตรกรรมฯ จำนวน 78 คน (81.5%) และแขนงสถาปัตยกรรม จำนวน 105 คน (91.3%) ใช้ข้อมูลที่เป็นภาพพร้อมคำอธิบายประกอบภาพ ขณะที่นักศึกษาจำนวนมากที่สุดของแขนงศิลปะประยุกต์จำนวน 105 คน (80.1%) ใช้ภาพ และนักศึกษาจำนวนใกล้เคียงกันคือ 104 คน (79.4%) ใช้ภาพพร้อมคำอธิบายประกอบภาพ ส่วนวิธีการค้นหาข้อมูลพบว่า นักศึกษาจำนวนมากที่สุดของทั้ง 3 แขนง วิชา คือ แขนงจิตรกรรมฯ จำนวน 76 คน (82.6%) แขนงสถาปัตยกรรมจำนวน 111 คน (96.5%) และแขนงศิลปะประยุกต์จำนวน 122 คน (93.1%) ค้นหาข้อมูลด้วยตัวเองโดยการเปิดหนังสือ วารสารดู วิธีการที่นักศึกษาจำนวนรองลงมาของทั้ง 3 แขนงวิชาใช้คือการใช้บัตรรายการ ซึ่งผลการค้นหาข้อมูลปรากฏว่านักศึกษาจำนวนมากที่สุดของทุกแขนงวิชา คือแขนงจิตรกรรมฯ จำนวน 71 คน (77.2%) แขนงสถาปัตยกรรมจำนวน 90 คน (78.3%) และแขนงศิลปะประยุกต์ จำนวน 114 คน (87.0%) สามารถค้นหาข้อมูลได้เป็นส่วนใหญ่

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปได้ว่านักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาใช้ข้อมูลที่เป็นภาพพร้อมคำอธิบายประกอบภาพเหมือนกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษา ศิลปะและการออกแบบจะเริ่มค้นหาข้อมูลโดยดูจากภาพผลงานหรือภาพที่สนใจก่อนเป็นอันดับแรก จากนั้นจะศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบผลงาน วัสดุและกรรมวิธีหรือเทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน และรายละเอียดอื่น ๆ เช่นแรงบันดาลใจเป็นต้น ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับที่ Pacey (1985) สังเกตดูพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาศิลปะและการออกแบบของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพรสตัน (Preston Polytechnic) พบว่านักศึกษาใช้ห้องสมุดในฐานะเป็นแหล่งเก็บรูปภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้เพื่อการดู ดึงนั้นวารสาร หนังสือ ที่มีภาพประกอบจำนวนมาก จึงเป็นวัสดุที่ใช้กันมาก นอกจากนั้นผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับทัศนะของนักวิชาการในวงการศิลปะและการออกแบบ เช่น Jones (1986) และ Baird และ Houghton (1980) ที่ว่านอกจากรูปภาพที่สนใจมากเป็นพิเศษแล้ว ศิลปินหรือนักศึกษาที่ศึกษาด้านจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ ยังต้องการข้อมูลเกี่ยวกับศิลปินและผลงานของศิลปินเพื่อศึกษาถึงรูปแบบ วัสดุ เทคนิค และสาระของผลงาน ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับด้านศิลปะและข้อมูลในสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ขณะที่ Bradfield (1980) กล่าวว่านักศึกษาด้านสถาปัตยกรรมต้องการข้อมูลด้านการออกแบบและความงามของสถาปัตยกรรมในรูปแบบต่าง ๆ โดยการดูภาพของอาคารหรือสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ พร้อมทั้งศึกษาข้อมูลด้านประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมและสถาปนิกผู้ออกแบบโครงสร้าง วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง การสำรวจสภาพแวดล้อม การวางแผนโครงการ การเขียนแบบ และรายละเอียดอื่น ๆ ที่จำเป็น ส่วน Avanna (1980) และ Bradfield, Cheetman และ Wood (1980) กล่าวว่านักศึกษาด้านการออกแบบต้องการข้อมูลที่ชัดเจนเพื่อประกอบการออกแบบ ได้แก่ รูปภาพหรือภาพผลงานการออกแบบต่าง ๆ โดยดูจากภาพประกอบในหนังสือ วารสาร หรือในแคตตาล็อกสินค้าต่าง ๆ เป็นต้น

ส่วนการที่นักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาค้นหาข้อมูลด้วยตนเองโดยการเปิดหนังสือและวารสารดูมากกว่าการใช้บัตรรายการที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะลักษณะของข้อมูลที่นักศึกษาใช้คือ ภาพ หรือภาพพร้อมคำอธิบายประกอบภาพ นักศึกษาจำเป็นต้องค้นหาด้วยตัวเองโดยการเปิดหนังสือหรือวารสารดูไปเรื่อย ๆ จึงจะได้ในสิ่งที่สนใจหรือสิ่งที่ต้องการ และจากการสังเกตของผู้วิจัยเมื่อนักศึกษาเข้าห้องสมุด ส่วนใหญ่จะมุ่งไปที่ชั้นหนังสือหรือวารสารก่อนเป็นอันดับแรก และใช้เวลาส่วนใหญ่ในการดูภาพประกอบในหนังสือหรือวารสาร ซึ่งวิธีการดังกล่าวทำให้นักศึกษาสามารถค้นหาข้อมูลได้เป็นส่วนใหญ่

5. การขอความช่วยเหลือจากบุคลากรห้องสมุด

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการขอความช่วยเหลือจากบุคลากรห้องสมุด พบว่า นักศึกษาศิลปะและการออกแบบจำนวนมากที่สุด คือ 246 คน (72.8%) ขอให้บุคลากรห้องสมุดแนะนำหนังสือเล่มที่ต้องการให้ นักศึกษาจำนวนรองลงมาคือ 86 คน (25.4%) ขอให้บุคลากรห้องสมุด แนะนำวารสารเล่มที่ต้องการให้

เมื่อจำแนกตามแขนงวิชาพบว่านักศึกษาจำนวนมากที่สุดของทุกแขนงวิชาคือ แขนงจิตรกรรมฯ จำนวน 66 คน (71.7%) แขนงสถาปัตยกรรมฯ จำนวน 76 คน (66.1%) และ แขนงศิลปะประยุกต์จำนวน 104 คน (79.4%) ขอให้บุคลากรห้องสมุดแนะนำหนังสือเล่มที่ต้องการให้ นักศึกษาจำนวนรองลงมาของทั้ง 3 แขนงวิชา คือ แขนงจิตรกรรมฯ จำนวน 31 คน (33.7%) แขนงสถาปัตยกรรมฯ จำนวน 26 คน (22.6%) และแขนงศิลปะประยุกต์จำนวน 29 คน (21.1%) ขอให้บุคลากรห้องสมุดแนะนำวารสารเล่มที่ต้องการให้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ว่านักศึกษาจำนวนมากที่สุดและจำนวนรองลงมาของทั้ง 3 แขนงวิชา ขอให้บุคลากรห้องสมุดแนะนำหนังสือ และแนะนำวารสารเล่มที่ต้องการให้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นไปตามทัศนะของ Art Libraries Society/U.K. & Eire (1990) ที่ว่าหนังสือจัดเป็นองค์ประกอบที่มีมากที่สุดและสำคัญที่สุดในบรรดาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด ซึ่งตรงกับข้อมูลจากการสำรวจจำนวนทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดแต่ละแห่งที่พบว่าห้องสมุดแต่ละแห่งมีหนังสือให้นักศึกษาค้นคว้ามากกว่าทรัพยากรสารสนเทศประเภทอื่น ๆ ส่วนวารสารนั้นมีความสำคัญรองลงมาจากหนังสือ เนื่องจากเป็นสิ่งพิมพ์ที่ให้ความรู้และข่าวสารที่ทันสมัยในวงการศิลปะ ดังนั้นเมื่อนักศึกษาค้นหาข้อมูลด้วยตัวเองไม่ได้แล้ว นักศึกษาจะขอความช่วยเหลือจากบุคลากรห้องสมุด โดยให้แนะนำหนังสือหรือวารสารเล่มที่น่าจะมีข้อมูลที่นักศึกษาต้องการให้ เพราะนักศึกษาเชื่อว่าบุคลากรของห้องสมุดจะมีความคุ้นเคยกับสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ และสามารถชี้แนะได้ว่าสิ่งที่นักศึกษาต้องการจะค้นหาได้จากหนังสือหรือวารสารเล่มใด

6. สภาพทั่ว ๆ ไปของห้องสมุด

ในการศึกษาสภาพทั่ว ๆ ไปของห้องสมุดในด้านขนาดห้องสมุด การแบ่งสัดส่วนภายในห้องสมุด การตกแต่งและการจัดการภายในห้องสมุด การถ่ายเทของอากาศภายในห้องสมุด เสียงรบกวนภายในห้องสมุด และจำนวนที่นั่งอ่าน พบว่านักศึกษาศิลปะและการออกแบบจำนวนมากที่สุด คือ 250 คน (74.0%) เห็นว่าจำนวนที่นั่งอ่านไม่เพียงพอ นักศึกษาจำนวนรองลงมาคือ 238 คน (70.4%) เห็นว่าขนาดของห้องสมุดคับแคบ

เมื่อจำแนกตามแขนงวิชาพบว่านักศึกษาจำนวนมากที่สุดของ 2 แขนงวิชา คือแขนงสถาปัตยกรรมจำนวน 91 คน (79.1%) และแขนงศิลปะประยุกต์จำนวน 111 คน (84.7%) เห็นว่าจำนวนที่นั่งอ่านไม่เพียงพอ และนักศึกษาจำนวนรองลงมาคือแขนงสถาปัตยกรรมจำนวน 81 คน (70.4%) และแขนงศิลปะประยุกต์จำนวน 98 คน (74.8%) เห็นว่าขนาดของห้องสมุดคับแคบ ขณะที่นักศึกษาจำนวนมากที่สุดและจำนวนรองลงมาของแขนงจิตรกรรมฯ คือจำนวน 66 คน (71.7%) และจำนวน 64 คน (69.5%) เห็นว่าการถ่ายเทของอากาศภายในห้องสมุดดีและการตกแต่งและการจัดการภายในห้องสมุดเหมาะสม

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักศึกษาจำนวนมากที่สุดและจำนวนรองลงมาของแขนงสถาปัตยกรรมและแขนงศิลปะประยุกต์เห็นว่าการนั่งอ่านไม่เพียงพอและขนาดของห้องสมุดคับแคบ ความคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของห้องสมุดที่พบจากการสำรวจสภาพของห้องสมุดแต่ละแห่ง ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ห้องเรียนในอาคารเรียนจัดทำเป็นห้องสมุด ซึ่งได้แก่ ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งทุกแห่งเมื่อเปรียบเทียบเนื้อที่ของห้องสมุดและจำนวนที่นั่งอ่านกับจำนวนนักศึกษาผู้ใช้บริการของห้องสมุดแต่ละแห่ง พบว่าไม่สมดุลง่ายนัก ยกเว้นห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเป็นคณะวิชาที่เปิดสอนล่าสุด แม้จะจัดตั้งห้องสมุดในอาคารเรียน แต่ก็มีเนื้อที่ทำการมากกว่าห้องสมุดอื่น ๆ และเมื่อเทียบจำนวนที่นั่งในห้องสมุดและจำนวนนักศึกษาในคณะแล้วพบว่ามีคุณสมบัติสมดุลง่ายกัน

นอกจากนี้ ห้องสมุดซึ่งมีลักษณะเป็นอาคารเอกเทศ ได้แก่ หอสมุดสาขา วังท่าพระ มหาวิทยาลัยศิลปากร และห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จากการสำรวจพบว่าทั้ง 2 แห่ง มีจำนวนที่นั่งอ่านน้อย ซึ่งในส่วนของหอสมุดสาขา วังท่าพระ มหาวิทยาลัยศิลปากรนั้น เป็นเพราะห้องสมุดก่อตั้งมานาน พร้อมทั้งต้องทำหน้าที่เป็นหอสมุดกลางให้บริการนักศึกษาทุกคณะในวิทยาเขตวังท่าพระ ซึ่งในแต่ละปี จำนวนวัสดุ ครุภัณฑ์รวมทั้งจำนวนผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น ในขณะที่ห้องสมุดไม่สามารถขยายตัวได้อีก ส่วนห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบังนั้น แม้จะเป็นอาคารเอกเทศและมีเนื้อที่มาก แต่ปรากฏว่าจำนวนที่นั่งอ่านมีน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะห้องสมุดมิได้ตั้งงบประมาณในการจัดหาโต๊ะ เก้าอี้เพิ่มให้เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา

เป็นที่น่าสังเกตว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ แสดงความคิดเห็นต่างไปจากนักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมและแขนงศิลปะประยุกต์ ซึ่งเห็นว่าจำนวนที่นั่งอ่านน้อย และขนาดของห้องสมุดคับแคบ คือนักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ เห็นว่าการถ่ายเทของอากาศภายในห้องสมุดดี และการตกแต่งและการจัดการภายในห้องสมุดเหมาะสม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ มักมีมุมมองหรือความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ต่างไปจากนักศึกษาแขนงวิชาอื่น ๆ นอกจากนี้ข้อมูลที่นักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ ต้องการใช้นั้นมิได้อยู่เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น แต่มีอยู่ทุกแห่งทั้งจากสภาพแวดล้อม ธรรมชาติ หอศิลป์ และแหล่งอื่น ๆ ต่างจากนักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมและแขนงศิลปะประยุกต์ ซึ่งข้อมูลที่ใช้กันส่วนใหญ่จะใช้หนังสือและวารสารในห้องสมุด ดังนั้นเรื่องจำนวนที่นั่งอ่านและขนาดของห้องสมุด จึงไม่ใช่ปัญหาหรืออุปสรรคสำคัญต่อการเข้าใช้ห้องสมุดของนักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ (ถาวร โกอุดมวิทย์, สัมภาษณ์, 3 มกราคม 2539)

7. การใช้และระดับการใช้บริการของห้องสมุด

ในการศึกษาการใช้บริการของห้องสมุดนั้น จะศึกษาทั้งจำนวนผู้เข้าใช้และระดับการใช้บริการประเภทต่าง ๆ ซึ่งผลการศึกษาพบว่านักศึกษาศิลปะและการออกแบบทุกคนใช้บริการยืม-คืนหนังสือ นักศึกษาจำนวนรองลงมาคือร้อยละ 99.6 ใช้บริการถ่ายเอกสาร ซึ่งบริการทั้ง 2 ประเภทดังกล่าวนักศึกษาใช้ในระดับมากด้วยเช่นกันส่วนนักศึกษาจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ 20.8 ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ซึ่งบริการดังกล่าวนักศึกษาใช้ในระดับน้อย

เมื่อจำแนกตามแขนงวิชาพบว่านักศึกษาทุกคนของ 2 แขนง คือ แขนงจิตรกรรมฯ และแขนงสถาปัตยกรรม ใช้บริการยืม-คืนหนังสือ และบริการถ่ายเอกสาร ขณะที่นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ทุกคนใช้บริการยืม-คืนหนังสือเพียงประเภทเดียว และนักศึกษาจำนวนรองลงมาคือร้อยละ 99.2 ใช้บริการถ่ายเอกสาร นักศึกษาจำนวนน้อยที่สุดของแต่ละแขนงวิชาคือ แขนงจิตรกรรมฯ ร้อยละ 19.1 แขนงสถาปัตยกรรม ร้อยละ 14.8 และแขนงศิลปะประยุกต์ ร้อยละ 26.7 ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ส่วนผลการศึกษาระดับการใช้บริการพบว่านักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาใช้บริการยืม-คืนหนังสือและบริการถ่ายเอกสารในระดับมาก และใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดในระดับน้อย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าบริการที่นักศึกษาทุกคนของ 2 แขนงวิชา คือ แขนงจิตรกรรมฯ และแขนงสถาปัตยกรรมใช้ คือ บริการยืม-คืนหนังสือ และบริการถ่ายเอกสารและบริการที่นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ทุกคนใช้ คือ บริการยืม-คืนหนังสือ และนักศึกษาจำนวนรองลงมาใช้บริการถ่ายเอกสาร เมื่อพิจารณาว่านักศึกษาแต่ละแขนงวิชาใช้บริการในระดับใด พบว่าบริการทั้ง 2 ประเภท คือ บริการยืม-คืนหนังสือและบริการถ่ายเอกสาร นักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาใช้ในระดับมากเช่นเดียวกัน ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะสภาพของห้องสมุดที่พบจากการสำรวจนั้น ห้องสมุดแต่ละแห่งมีขนาดเล็กและมีที่นั่งอ่านน้อย ไม่เพียงพอที่จะ

อำนวยความสะดวกให้นักศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลในห้องสมุดได้อย่างเต็มที่ และการที่ห้องสมุดกำหนดเวลาเปิด-ปิดการบริการทำให้นักศึกษาไม่สามารถเข้าใช้ห้องสมุดได้ในเวลาที่ต้องการ นักศึกษาจึงใช้บริการยืม-คืนหนังสือมาก ส่วนบริการถ่ายเอกสารซึ่งนักศึกษาทุกแขนงวิชาใช้ใน ระดับมากนั้น อาจเป็นเพราะหนังสือด้านศิลปะและการออกแบบส่วนใหญ่จะมีราคาแพงห้องสมุดไม่สามารถจัดหามาให้บริการผู้ใช้ได้เพียงพอกับความต้องการ และมีหนังสือจำนวนมากที่ห้องสมุดนำมาจัดทำเป็นหนังสืออ้างอิง เพื่อให้นักศึกษามีโอกาสใช้หนังสืออย่างทั่วถึง เมื่อนักศึกษาไม่สามารถยืมหนังสือออกได้ จึงใช้บริการถ่ายเอกสารแทน

ส่วนบริการยืมระหว่างห้องสมุด ซึ่งนักศึกษาจำนวนน้อยที่สุดของแต่ละแขนงวิชาใช้และใช้ในระดับน้อยนั้น อาจเป็นเพราะบริการดังกล่าวมีขั้นตอนยุ่งยาก ห้องสมุดแต่ละแห่งอยู่ไกลกัน ทำให้ไม่สะดวกในการเดินทาง หรืออาจเป็นเพราะนักศึกษาไม่สามารถยืมหนังสือเล่มที่ต้องการจากห้องสมุดอื่นได้ เนื่องจากห้องสมุดแต่ละแห่งต้องให้บริการนักศึกษาในสถาบันของตนก่อนเป็นอันดับแรก

การทดสอบความแตกต่างของระดับการใช้บริการแต่ละประเภทพบว่า บริการที่นักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ บริการถ่ายเอกสาร บริการรายชื่อหนังสือใหม่ บริการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง และบริการจัดนิทรรศการ และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างแขนงวิชาเป็นรายคู่พบว่า

นักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ ใช้บริการรายชื่อหนังสือใหม่ มากกว่านักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ นอกจากนี้ยังใช้บริการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง มากกว่านักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม และใช้บริการจัดนิทรรศการมากกว่านักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์

นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์และแขนงสถาปัตยกรรม ใช้บริการถ่ายเอกสารมากกว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ

นอกจากนี้ บริการของห้องสมุดที่นักศึกษา 3 แขนงวิชาใช้แตกต่างกันตามการแปลความ ได้แก่ บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าและบริการดรรชนีวารสาร ส่วนบริการของห้องสมุดที่นักศึกษา 3 แขนงวิชาใช้ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ บริการยืม-คืนหนังสือ บริการหนังสือสารอง บริการจัดแสดงหนังสือใหม่ บริการจองหนังสือ บริการยืมระหว่างห้องสมุดและบริการโสตทัศนวัสดุ

ดังนั้นจากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่านักศึกษาและการออกแบบแขนงจิตรกรรม
แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ใช้บริการของห้องสมุดแตกต่างกัน ปรากฏว่า
เป็นไปตามสมมติฐานบางส่วน

8. การใช้และระดับการใช้สิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุ

ในการศึกษาการใช้สิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุนั้น จะศึกษาทั้งจำนวนผู้ใช้และระดับการใช้สิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุประเภทต่าง ๆ ซึ่งผลการศึกษาพบว่านักศึกษาศิลปะและการออกแบบจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 97.7 เท่ากัน ใช้หนังสือตำราเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศ และวิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์ ส่วนโสตทัศนวัสดุนั้นนักศึกษาจำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ 61.5 ใช้สไลด์ สำหรับระดับการใช้สิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุนั้นพบว่านักศึกษาใช้หนังสือตำราเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศในระดับมากเพียงประเภทเดียว และใช้แบบแปลนและแผนที่ในระดับปานกลาง

เมื่อจำแนกตามแขนงวิชาพบว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ ทุกคน ใช้วิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์ และสูจิบัตรนิทรรศการศิลปะของศิลปินไทย และของศิลปินชาวต่างประเทศ นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ทุกคน ใช้หนังสือตำราเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศ และวิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์ ขณะที่นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมทุกคนใช้หนังสือตำราเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศเพียงประเภทเดียว

ผลการวิเคราะห์ระดับการใช้สิ่งพิมพ์พบว่านักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมใช้สิ่งพิมพ์ในระดับมากจำนวนถึง 4 ประเภทคือ หนังสือตำราเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศ วิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์ วารสารวิชาการและหนังสืออ้างอิงเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศ ขณะที่นักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ และแขนงศิลปะประยุกต์ใช้สิ่งพิมพ์ในระดับมากเพียงประเภทเดียวคือ หนังสือตำราเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าหนังสือตำราเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งพิมพ์ที่นักศึกษาทุกคนของ 2 แขนงวิชา คือ นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมและนักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ใช้ ขณะที่นักศึกษาทุกคนของแขนงจิตรกรรมฯ ใช้สิ่งพิมพ์ต่างออกไป คือใช้วิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์ และสูจิบัตรนิทรรศการศิลปะของศิลปินไทยและของศิลปินชาวต่างประเทศ ส่วนนักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ จำนวนรองลงมาใช้หนังสือตำราเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศ และเมื่อพิจารณาระดับการใช้พบว่าหนังสือตำราเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งพิมพ์ที่นักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาใช้ในระดับมากด้วยเช่นกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะหนังสือตำราเฉพาะสาขาวิชาต่างประเทศ เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีจำนวนมากว่าสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีข้อมูลที่ทันสมัย มีภาพประกอบสวยงาม ตรงกับความต้องการของนักศึกษาทุกแขนงวิชาเป็นที่น่าสังเกตว่านักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมใช้

สิ่งพิมพ์อีก 3 ประเภทในระดับมาก ขณะที่นักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ และแขนงศิลปะประยุกต์ใช้ในระดับปานกลาง ได้แก่ วิทยานิพนธ์ หรือศิลปนิพนธ์ วารสารวิชาการและหนังสืออ้างอิงเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศ อาจเป็นเพราะสาขาวิชาที่นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมกำลังศึกษาอยู่ คือ สาขาวิชาสถาปัตยกรรม และภูมิสถาปัตยกรรม นักศึกษาจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าในด้านทฤษฎีอย่างละเอียด ก่อนทำโครงการมากกว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ และแขนงศิลปะประยุกต์

ผลการวิเคราะห์ การใช้โสตทัศนวัสดุพบว่านักศึกษาจำนวนมากที่สุดของ 2 แขนงวิชา คือ แขนงจิตรกรรมฯ ร้อยละ 67.6 และแขนงศิลปะประยุกต์ ร้อยละ 55.9 ใช้ภาพขณะที่ นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 81.7 ใช้แผนที่ ส่วนระดับการใช้โสตทัศนวัสดุ พบว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ และแขนงศิลปะประยุกต์ ใช้ในระดับน้อยทุกประเภท ยกเว้นแผนที่ซึ่งนักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ ใช้ในระดับน้อยที่สุด ส่วนนักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม ใช้แผนที่และแบบแผนในระดับปานกลาง และใช้ปฏิทินในระดับน้อยที่สุด

เป็นที่น่าสังเกตว่านักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมใช้แผนที่และแบบแปลนในระดับปานกลางต่างจากนักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ซึ่งใช้แผนที่และแบบแปลนในระดับน้อย ขณะที่นักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ ใช้แผนที่ในระดับน้อยที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะรายวิชาของแขนงสถาปัตยกรรมส่วนใหญ่จะเป็นด้านการออกแบบสถาปัตยกรรม การวิเคราะห์พื้นผิวและโครงสร้าง การวางผังบริเวณ ดังนั้นนักศึกษาจึงใช้แผนที่และแบบแปลนมากกว่าโสตทัศนวัสดุประเภทอื่น ๆ ส่วนสาเหตุที่นักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาใช้โสตทัศนวัสดุประเภทอื่น ๆ ในระดับน้อยจนถึงน้อยที่สุดนั้น อาจเป็นเพราะโสตทัศนวัสดุที่มีบริการในห้องสมุดมีน้อย และไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษาหรืออาจเป็นเพราะนักศึกษาไม่ทราบว่าห้องสมุดมีโสตทัศนวัสดุประเภทใดไว้ให้บริการบ้าง

การทดสอบความแตกต่างของระดับการใช้สิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุแต่ละประเภทพบว่าสิ่งพิมพ์ และโสตทัศนวัสดุที่นักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ หนังสือตำราเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ หนังสืออ้างอิงและวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทย วารสารเพื่อความบันเทิงภาษาต่างประเทศ วิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์ สัจฉิบัตรนิทรรศการศิลปะของศิลปินไทยและของศิลปินชาวต่างประเทศ กฤตภาค และแผนที่ และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างแขนงวิชาเป็นรายคู่พบว่า

นักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ ใช้หนังสือตำราและหนังสืออ้างอิงเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทย สัจฉิบัตรนิทรรศการศิลปะของศิลปินไทย และของศิลปินชาวต่างประเทศมากกว่านักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมและแขนงศิลปะประยุกต์ นอกจากนี้ยังใช้วารสารวิชาการ

เท่ากัน ใช้สิ่งพิมพ์สาขาวาดเส้น การออกแบบ การโฆษณา และสาขาศิลปะทั่ว ๆ ไปด้านทัศนศิลป์ และนักศึกษาจำนวนรองลงมาคือร้อยละ 96.2 ใช้สิ่งพิมพ์สาขาศิลปะการตกแต่ง ศิลปะประยุกต์ การตกแต่งและการประดับ

ผลการศึกษาระดับการใช้สิ่งพิมพ์สาขาวิชาต่าง ๆ พบว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ ใช้สิ่งพิมพ์ในระดับมากจำนวน 2 สาขาวิชา คือ สาขาศิลปะทั่ว ๆ ไปด้านทัศนศิลป์ และสาขาจิตรกรรม นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมฯ ใช้สิ่งพิมพ์ในระดับมากที่สุด 1 สาขาวิชาคือ สาขาสถาปัตยกรรม และใช้ในระดับมาก 1 สาขาวิชา คือ สาขาการก่อสร้างอาคาร นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ ใช้สิ่งพิมพ์ในระดับมากจำนวน 3 สาขาวิชาคือ สาขาการวาดเส้น การออกแบบ การโฆษณา สาขาศิลปะการตกแต่ง ศิลปะประยุกต์ การตกแต่งและการประดับ และสาขาทั่ว ๆ ไปด้านทัศนศิลป์

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมทุกคน และนักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ และแขนงศิลปะประยุกต์จำนวนมากที่สุดต่างใช้สิ่งพิมพ์สาขาวิชาทัศนศิลป์เช่นเดียวกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสาขาศิลปะทั่ว ๆ ไปด้านทัศนศิลป์ เป็นสาขาวิชาที่มีขอบเขตกว้างโดยครอบคลุมทั้งด้านจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และสถาปัตยกรรมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของศิลปินพีระศรี (2536) ที่กล่าวว่า ศิลปะแต่ละแขนงมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน หากใช้วิชาศิลปะจิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรมให้เข้ากันได้ดีจะเป็นประโยชน์แก่ศิลปะทั้ง 3 ด้านมาก และศิลปะแต่ละด้านดังกล่าวยังมีผลไปถึงศิลปะด้านการตกแต่ง และศิลปะประยุกต์ด้วยเช่นกัน เมื่อพิจารณาว่านักศึกษาแต่ละแขนงวิชาใช้สิ่งพิมพ์สาขาวิชาต่าง ๆ ในระดับใด พบว่านักศึกษาแต่ละแขนงวิชาจะใช้สิ่งพิมพ์ในสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่โดยตรงในระดับมากจนถึงมากที่สุด เป็นที่น่าสังเกตว่าสิ่งพิมพ์สาขาวิชาศิลปะทั่ว ๆ ไปด้านทัศนศิลป์ ซึ่งนักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมทุกคนใช้ เช่นเดียวกับที่นักศึกษาจำนวนมากที่สุดของแขนงจิตรกรรมฯ และแขนงศิลปะประยุกต์ใช้นั้น นักศึกษา 2 แขนงวิชาดังกล่าวใช้สิ่งพิมพ์สาขาวิชาดังกล่าวในระดับมาก ขณะที่นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมฯ ใช้ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรการเรียนการสอนในแขนงจิตรกรรมฯ และแขนงศิลปะประยุกต์มีความคล้ายคลึงและเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมากกว่าหลักสูตรการเรียนการสอนในแขนงสถาปัตยกรรมซึ่งมีความต่างออกไป

การทดสอบความแตกต่างของระดับการใช้สิ่งพิมพ์สาขาวิชาต่าง ๆ พบว่า นักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาใช้สิ่งพิมพ์ทุกสาขาวิชาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างแขนงวิชาเป็นรายคู่พบว่า

นักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ ใช้สิ่งพิมพ์สาขาศิลปะทั่ว ๆ ไปด้านทัศนศิลป์สาขาการวาดเส้น การออกแบบ การโฆษณา สาขาการถ่ายภาพ และสาขาศิลปะทั่ว ๆ ไปรวมถึง

ศิลปะการแสดงมากกว่านักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม นอกจากนี้ยังใช้สิ่งพิมพ์สาขาประติมากรรม มากกว่านักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์และแขนงสถาปัตยกรรม และใช้สิ่งพิมพ์สาขาจิตรกรรม และสาขาภาพพิมพ์ มากกว่านักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์

นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม ใช้สิ่งพิมพ์สาขาสถาปัตยกรรม และสาขาการก่อสร้างอาคารมากกว่านักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์และแขนงจิตรกรรมฯ

นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ ใช้สิ่งพิมพ์สาขาประติมากรรม สาขาจิตรกรรม สาขาภาพพิมพ์ สาขาศิลปะทั่ว ๆ ไป รวมถึงศิลปะการแสดง สาขาเครื่องเคลือบดินเผา และสาขาการถ่ายภาพมากกว่านักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม นอกจากนี้ยังใช้สิ่งพิมพ์สาขาสถาปัตยกรรม มากกว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ และใช้สิ่งพิมพ์สาขาการวาดเส้น การออกแบบ การโฆษณา และสาขาศิลปะการตกแต่ง ศิลปะประยุกต์ การตกแต่งและการประดับมากกว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ และแขนงสถาปัตยกรรม

ผลการทดสอบความแตกต่างของระดับการใช้สิ่งพิมพ์สาขาวิชาต่าง ๆ สามารถสรุปได้ว่านักศึกษาแต่ละแขนงวิชาใช้สิ่งพิมพ์ในสาขาวิชาที่ตนกำลังศึกษาอยู่โดยตรงมากกว่านักศึกษาแขนงอื่น ๆ โดยนักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ ใช้สิ่งพิมพ์สาขาจิตรกรรม สาขาประติมากรรม และสาขาภาพพิมพ์ นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมใช้สิ่งพิมพ์ สาขาสถาปัตยกรรมและสาขาการก่อสร้างอาคาร และนักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ใช้สิ่งพิมพ์สาขาการวาดเส้น การออกแบบ การโฆษณา และสาขาศิลปะการตกแต่ง ศิลปะประยุกต์ การตกแต่งและการประดับ

10. ปัญหาและระดับปัญหาการใช้บริการของห้องสมุด

ในการศึกษาปัญหาการใช้บริการของห้องสมุดจะศึกษาทั้งจำนวนผู้ประสบปัญหาและระดับปัญหาที่นักศึกษาประสบจากการใช้บริการประเภทต่าง ๆ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาศิลปะและการออกแบบ จำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 94.6 ประสบปัญหาเรื่องค่าปรับหนังสือสำรองสูงเกินไป นักศึกษาจำนวนรองลงมากคือร้อยละ 93.2 ประสบปัญหาภาพจากการถ่ายเอกสารไม่คมชัด ส่วนระดับปัญหาพบว่านักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากจำนวน 4 เรื่อง คือ ค่าปรับหนังสือสำรองสูงเกินไป ค่าปรับหนังสือทั่วไปสูงเกินไป ระยะเวลาที่ให้ยืมหนังสือสำรองสั้นไป และหนังสือสำรองมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ

เมื่อจำแนกตามแขนงวิชาพบว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ จำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 95.6 ประสบปัญหาหนังสือสำรองมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ นักศึกษาจำนวนรองลงมากคือร้อยละ 92.6 ประสบปัญหาระยะเวลาที่ยืมหนังสือสำรองสั้นไป นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 97.0 ประสบปัญหารูปแบบการจัดนิทรรศการไม่น่าสนใจ และนักศึกษาจำนวนรองลงมากคือร้อยละ 95.5 ประสบปัญหาภาพจากการถ่ายเอกสารไม่

คมชัด นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์จำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ 98.5 ประสบปัญหาค่าปรับหนังสือสำรองสูงเกินไป และนักศึกษาจำนวนรองลงมาคือร้อยละ 95.5 ประสบปัญหาระยะเวลาที่ยืมหนังสือสำรองสั้นไป

ผลการวิเคราะห์ระดับปัญหาพบว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ ประสบปัญหาในระดับมาก จำนวน 5 เรื่อง คือ ค่าปรับหนังสือสำรองสูงเกินไป ค่าปรับหนังสือทั่วไปสูงเกินไป การติดต่อขอยืมหนังสือโดยใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดไม่สะดวก หนังสือสำรองมีน้อยไม่เพียงพอ กับความต้องการ และระยะเวลาที่ยืมหนังสือสำรองสั้นไป นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม ประสบปัญหาในระดับมากจำนวน 4 เรื่อง คือ ค่าปรับหนังสือสำรองสูงเกินไป ค่าปรับหนังสือทั่วไปสูงเกินไป ระยะเวลาที่ยืมหนังสือสำรองสั้นไป และหนังสือสำรองมีน้อยไม่เพียงพอ กับความต้องการ นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ประสบปัญหาในระดับมากจำนวน 6 เรื่อง คือ ระยะเวลาที่ยืมหนังสือสำรองสั้นไป ค่าปรับหนังสือสำรองสูงเกินไป ค่าปรับหนังสือทั่วไปสูงเกินไป หนังสือสำรองมีน้อยไม่เพียงพอ กับความต้องการ ไม่มีเรื่องย่อแนะนำหนังสือใหม่แต่ละ เล่ม และรูปแบบการจัดแสดงนิทรรศการไม่น่าสนใจ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักศึกษาจำนวนมากที่สุดของแต่ละแขนงวิชา ประสบปัญหาต่างกันออกไป คือ นักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ ประสบปัญหาหนังสือสำรองมีน้อยไม่เพียงพอ กับความต้องการ นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมประสบปัญหารูปแบบการจัดนิทรรศการไม่น่าสนใจ และนักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ประสบปัญหาค่าปรับหนังสือสำรองสูงเกินไป เมื่อพิจารณาว่านักศึกษาแต่ละแขนงวิชาประสบปัญหาในระดับใด พบว่านักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาประสบปัญหาในระดับมากเกี่ยวกับบริการหนังสือสำรองเช่นเดียวกัน คือ ค่าปรับหนังสือสำรองสูงเกินไป หนังสือสำรองมีน้อยไม่เพียงพอ กับความต้องการและระยะเวลาที่ยืมหนังสือสำรองสั้นไป ที่เป็นเช่นนี้จากการสำรวจจำนวนหนังสือสำรองที่ห้องสมุดบางแห่งจัดให้บริการแก่นักศึกษา ได้แก่ หอสมุด^{ภาว} วังท่าพระ มหาวิทยาลัยศิลปากร ห้องสมุดคณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่าห้องสมุดแต่ละแห่งมีหนังสือสำรองจำนวนน้อยมาก ทั้งนี้เป็นเพราะหนังสือด้านศิลปะและการออกแบบส่วนใหญ่จะมีราคาแพง ห้องสมุดสามารถจัดหาบริการได้ในจำนวนที่จำกัด และเพื่อช่วยให้นักศึกษามีโอกาสใช้หนังสือสำรองอย่างทั่วถึง ห้องสมุดจึงกำหนดจำนวนเล่มที่ยืมได้น้อยเล่ม พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลายืมสั้นกว่าหนังสือทั่วไปและอัตราค่าปรับสูงกว่าหนังสือทั่วไป เพื่อต้องการให้นักศึกษาริบนำหนังสือส่งคืนห้องสมุดทันทีเมื่อครบกำหนดส่ง แต่ในความเป็นจริงนักศึกษาทุกแขนงวิชาต้องการยืมหนังสือจำนวนมากกว่าที่กำหนดให้ และต้องการยืมได้นานกว่าเดิม และเสียค่าปรับต่ำกว่าที่กำหนดไว้ เมื่อห้องสมุดไม่สามารถสนองความต้องการของนักศึกษาได้ เรื่องดังกล่าวจึงเป็นปัญหาในระดับมากของนักศึกษาทุกแขนงวิชา นอกจากนี้ นักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชา ยังประสบปัญหาเรื่องค่าปรับหนังสือทั่วไปสูงเกินไปในระดับมาก

เช่นเดียวกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็นว่านักศึกษาทุกคนต้องชำระค่าบำรุงห้องสมุดทุกเทอมอยู่แล้ว ดังนั้นไม่ว่าห้องสมุดจะกำหนดอัตราค่าปรับไว้สูงหรือต่ำอย่างไร นักศึกษาก็คิดว่าเป็นราคาค่าปรับที่สูงอยู่นั่นเอง เพราะนักศึกษาไม่ต้องการเสียค่าปรับเลย สำหรับเรื่องค่าปรับสูงเกินไปนั้น นักศึกษาแต่ละแขนงวิชา คือ แขนงศิลปะประยุกต์จำนวน 13 ราย แขนงสถาปัตยกรรมจำนวน 5 ราย และแขนงจิตรกรรมฯ จำนวน 4 ราย ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านบริการของห้องสมุดว่าห้องสมุดควรลดจำนวนเงินค่าปรับให้ต่ำลง

การทดสอบความแตกต่างของระดับปัญหาการใช้บริการของห้องสมุด พบว่านักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาประสบปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องบรรณารักษ์ไม่สามารถช่วยค้นหาภาพหรือข้อมูลที่ต้องการได้ หนังสือสำรองมีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการ ระยะเวลาที่ให้ยืมหนังสือสำรองสั้นไป ไม่ได้รับหนังสือจองตามวันที่นัด มีผู้อื่นจองหนังสือก่อน ทำให้รอนาน และเรื่องที่น่ามาจัดนิทรรศการและรูปแบบการจัดนิทรรศการไม่น่าสนใจ และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างแขนงวิชาเป็นรายคู่พบว่า

นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม ประสบปัญหาบรรณารักษ์ไม่สามารถค้นหาภาพหรือข้อมูลที่ต้องการได้ ระยะเวลาที่ให้ยืมหนังสือสำรองสั้นไป มีผู้อื่นจองหนังสือก่อน ทำให้รอนาน และรูปแบบการจัดนิทรรศการไม่น่าสนใจมากกว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ

นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ ประสบปัญหาระยะเวลาที่ให้ยืมหนังสือสำรองสั้นไป มีผู้อื่นจองหนังสือก่อน ทำให้รอนาน เรื่องและรูปแบบที่น่ามาจัดนิทรรศการไม่น่าสนใจมากกว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ และประสบปัญหาไม่ได้รับหนังสือจองตามวันที่นัดมากกว่านักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมและนักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ

เป็นที่น่าสังเกตว่าผลการทดสอบเรื่องที่นักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาประสบปัญหาแตกต่างกันนั้น นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมและแขนงศิลปะประยุกต์ประสบปัญหาเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวมากกว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ ทั้งสิ้น

นอกจากนี้ ปัญหาการใช้บริการของห้องสมุดที่นักศึกษา 3 แขนงวิชาประสบปัญหาแตกต่างกันตามการแปลความ ได้แก่ บรรณารักษ์ค้นหาภาพหรือข้อมูลได้ไม่ตรงกับความต้องการ การติดต่อขอยืมหนังสือโดยใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดไม่สะดวก ธุรชนีวารสารไม่ครอบคลุมหัวข้อเรื่องที่ต้องการ และไม่มีเรื่องย่อแนะนำหนังสือใหม่แต่ละเล่ม

สำหรับปัญหาการใช้บริการของห้องสมุดที่นักศึกษา 3 แขนงวิชาประสบปัญหาไม่แตกต่างกัน ได้แก่ จำนวนหนังสือทั่วไปที่ให้ยืมน้อยไป ระยะเวลาที่ให้ยืมสั้นไปและค่าปรับสูงเกินไป ค่าปรับหนังสือสำรองสูงเกินไป ห้องสมุดอื่นไม่สามารถให้ยืมสิ่งพิมพ์จากการใช้บริการ

ยืมระหว่างห้องสมุดได้ ไม่ทราบวิธีใช้บัตรรูดรชเนี้ยววารสาร ภาพจากการถ่ายเอกสารไม่คมชัดและอัตราค่าบริการแพงเกินไป มีผู้หยิบหนังสือใหม่ไปดูแล้ววางทิ้งไว้ตามโต๊ะ รายชื่อหนังสือใหม่ ออกบริการล่าช้า บริการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่องล่าช้าและเรื่องที่รวบรวมให้ไม่ตรงกับความต้องการ และไม่ได้รับความสะดวกในการขอให้บริการโสตทัศนวัสดุ

ดังนั้นจากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่านักศึกษาศิลปะและการออกแบบแขนงจิตรกรรมฯ แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ประสบปัญหาการใช้บริการของห้องสมุดแตกต่างกัน ปรากฏว่าส่วนใหญ่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.1. ปัญหาและระดับปัญหาการใช้วัสดุห้องสมุด

ในการศึกษาปัญหาการใช้วัสดุห้องสมุดนั้น จะศึกษาทั้งจำนวนผู้ประสบปัญหา และระดับปัญหาที่นักศึกษาประสบจากการใช้วัสดุห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ซึ่งผลการศึกษาพบว่านักศึกษาศิลปะและการออกแบบทุกคนประสบปัญหาหนังสืออ้างอิงเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษา ภาษาไทยมีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการ นักศึกษาจำนวนรองลงมา คือ ร้อยละ 96.9 ประสบปัญหาวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ ส่วนระดับปัญหาพบว่านักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากจำนวน 5 เรื่อง คือ หนังสือตำรา หนังสืออ้างอิง และวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ หนังสือเก่าล้าสมัย และวารสารที่อ่านแล้วกองสุมอยู่ตามโต๊ะ ทำให้ยากแก่การค้นหา

เมื่อจำแนกตามแขนงวิชาพบว่านักศึกษาทุกคนของทั้ง 3 แขนงวิชาประสบปัญหาหนังสืออ้างอิงเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ นักศึกษา นักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ จำนวนรองลงมาคือ ร้อยละ 97.7 ประสบปัญหาหนังสือตำราเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยมีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการ นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์จำนวนรองลงมาคือ ร้อยละ 96.4 และร้อยละ 97.6 ประสบปัญหาวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ

ผลการวิเคราะห์ระดับปัญหาพบว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ ประสบปัญหาในระดับมากจำนวน 5 เรื่อง คือ หนังสือตำราและหนังสืออ้างอิงเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยมีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการ สื่อบัตรนิทรรศการศิลปะของศิลปินชาวต่างประเทศมีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการ หนังสืออ้างอิงเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศและวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมประสบปัญหาในระดับมากจำนวน 4 เรื่อง คือ หนังสือตำราและหนังสืออ้างอิงเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ วารสารที่อ่านแล้วกองสุมอยู่ตามโต๊ะ ทำให้ยากแก่การค้นหา และวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ประสบปัญหาในระดับมากจำนวน

7 เรื่อง คือ หนังสือเก่าและล้ำสมัย วารสารที่อ่านแล้วงอมอยู่ตามโต๊ะ ทำให้ยากแก่การค้นหา หนังสืออ้างอิง วารสารวิชาการ และหนังสือตำราเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยมีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการ วารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ และนวนิยายและเรื่องสั้นส่วนมากเก่าล้ำสมัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเรื่องที่นักศึกษาทุกคนของทั้ง 3 แขนงวิชา ประสบปัญหาเช่นเดียวกัน คือ หนังสืออ้างอิงเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ นอกจากนี้ศึกษานักศึกษานำร่องลงมาของแขนงจิตรกรรมฯ ประสบปัญหา หนังสือตำราเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ ขณะที่ศึกษานักศึกษานำร่องลงมาของแขนงสถาปัตยกรรมและแขนงศิลปะประยุกต์ประสบปัญหาวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ เมื่อพิจารณาว่านักศึกษาแต่ละแขนงวิชาประสบปัญหาในระดับใดพบว่าเรื่องที่นักศึกษาทุกคนและนักศึกษานำร่องลงมาของทั้ง 3 แขนงวิชาประสบปัญหา คือ หนังสืออ้างอิง หนังสือตำรา และวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยมีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการเป็นเรื่องที่นักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาประสบปัญหาในระดับมากด้วยเช่นกันที่เป็นเช่นนี้ เป็นเพราะว่าผู้สอนศิลปะและการออกแบบต้องทำหน้าที่ 2 บทบาท คือ เป็นทั้งศิลปิน นักออกแบบ หรือสถาปนิก และเป็นนักวิชาการด้วย ในบทบาทของศิลปิน นักออกแบบหรือสถาปนิกนั้น จำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาโดยการสร้างสรรค์ผลงาน ขณะเดียวกันในบทบาทของนักวิชาการหรือผู้สอนศิลปะและการออกแบบ อาจารย์มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ โดยอาศัยทั้งประสบการณ์และความชำนาญในการปฏิบัติเพื่อให้คำแนะนำแก่นักศึกษา ดังนั้นผลงานที่อาจารย์สร้างสรรค์ขึ้น จัดได้ว่าเป็นผลงานทางวิชาการที่ผลิตออกมาแทนตำราทางวิชาการ (ถาวร โกอุดมวิทย์, สัมภาษณ์, 3 มกราคม 2539) สำหรับการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านสิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุนั้น นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์จำนวน 35 ราย นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมจำนวน 15 ราย และนักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ จำนวน 6 ราย เห็นว่าหนังสือในแขนงวิชาที่ตนศึกษาอยู่มีน้อยเกินไป ควรจัดหาเพิ่มให้เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษาแต่ละแขนงวิชา นอกจากนี้นักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชา ยังประสบปัญหาวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยมีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะวารสารวิชาการด้านศิลปะและการออกแบบภาษาไทยมีตีพิมพ์และจำหน่ายน้อย เมื่อเทียบกับวารสารวิชาการด้านศิลปะและการออกแบบภาษาต่างประเทศ นักศึกษาจึงประสบปัญหาดังกล่าวในระดับมาก

การทดสอบความแตกต่างของระดับปัญหาพบว่านักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาประสบปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องหนังสือเก่าและล้ำสมัย ภาพหรือข้อความในหนังสือและในวารสารถูกฉีกหรือตัด วารสารใหม่ขึ้นชั้นล่าช้า วารสารที่อ่านแล้วงอมอยู่ตามโต๊ะทำให้ยากแก่การค้นหา สัจibatรรณิทรศการศิลปะของศิลปินชาวต่างประเทศมี

น้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ และกฤตภาคเรื่องที่จัดเก็บไว้ไม่เพียงพอกับความต้องการ และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างแขนงวิชาที่เป็นรายคู่พบว่า

นักศึกษาแขนงจิตรกรรม ประสบปัญหาสู่จิบรรณการศิลปะของศิลปินชาวต่างประเทศมีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการมากกว่านักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม

นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม ประสบปัญหาภาคเรื่องที่จัดเก็บไว้ไม่ตรงกับความต้องการมากกว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรม

นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ ประสบปัญหาหนังสือเก่าล้ำสมัย วารสารใหม่ขึ้นชั้นล่าช้า และวารสารที่อ่านแล้วกองสะสมอยู่ตามโต๊ะ ทำให้ยากแก่การค้นหามากกว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรม และประสบปัญหาภาพหรือข้อความในหนังสือและวารสารถูกฉีกหรือตัดมากกว่านักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม

นอกจากนี้พบว่าวัสดุห้องสมุดบางประเภทนักศึกษา 3 แขนงวิชาประสบปัญหาในการใช้แตกต่างกันตามการแปลความ ได้แก่ หนังสืออ้างอิงและวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศมีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการ ภาพในสู่จิบรรณการศิลปะถูกฉีกหรือตัด นวนิยายและเรื่องสั้นส่วนมากเก่า ล้ำสมัย และหนังสือพิมพ์ใหม่ออกให้บริการช้า

เรื่องที่นักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาประสบปัญหาเกี่ยวกับวัสดุห้องสมุดไม่แตกต่างกัน ได้แก่

หนังสือตำราอิงเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยและภาษาต่างประเทศและหนังสืออ้างอิงเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยมีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการ และการจัดเรียงหนังสือสับสน

วารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยและวารสารเพื่อความบันเทิงภาษาไทยและภาษาต่างประเทศมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ

วิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์เฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษามีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการและวิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์ที่ต้องการใช้ไม่มีในห้องสมุด

สู่จิบรรณการศิลปะของศิลปินไทยมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ

นวนิยายและเรื่องสั้นมีให้เลือกอ่านน้อยชื่อเรื่อง และเล่มใหม่ ๆ ออกให้บริการช้า

หนังสือพิมพ์มีน้อยฉบับเกินไป

กฤตภาคเรื่องที่เกิดขึ้นเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษามีน้อยไม่เพียงพอกับความ
ต้องการ

โสตทัศนวัสดุมีไม่ครบทุกประเภทตามความต้องการและโสตทัศนวัสดุแต่ละ
ประเภทที่มีมีน้อยไม่เพียงพอตามความต้องการ

ดังนั้นจากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่านักศึกษาศิลปะและการออกแบบแขนงจิตรกรรมฯ
แขนงสถาปัตยกรรมและแขนงศิลปะประยุกต์ประสบปัญหาการใช้วัสดุห้องสมุดแตกต่างกัน
ปรากฏว่าส่วนใหญ่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

12. ปัญหาและระดับปัญหาด้านอาคารสถานที่

ในการศึกษาปัญหาด้านอาคารสถานที่นั้นจะศึกษาทั้งจำนวนผู้ใช้ที่ประสบ
ปัญหาและระดับปัญหาที่นักศึกษาประสบในด้านต่าง ๆ ซึ่งผลการศึกษาพบว่านักศึกษาศิลปะ
และการออกแบบจำนวนมากที่สุดคือ 313 คน (92.6%) เห็นว่าเรื่องที่เป็นปัญหาคือจำนวน
ที่นั่งอ่านมีน้อย นักศึกษาจำนวนรองลงมาคือ 307 คน (90.8%) เห็นว่าขนาดของห้องสมุด
คับแคบ และทั้ง 2 เรื่องคือจำนวนที่นั่งอ่านมีน้อย และขนาดของห้องสมุดคับแคบเป็นปัญหา
ที่นักศึกษาประสบในระดับมาก เมื่อจำแนกตามแขนงวิชาพบว่านักศึกษาจำนวนมากที่สุด
ของ 2 แขนงวิชา คือ แขนงสถาปัตยกรรมจำนวน 108 คน (93.9%) แขนงศิลปะประยุกต์
จำนวน 124 คน (94.7%) ประสบปัญหาจำนวนที่นั่งอ่านมีน้อย และนักศึกษาจำนวนรองลงมาคือ
แขนงสถาปัตยกรรมจำนวน 105 คน (91.3%) และแขนงศิลปะประยุกต์จำนวน 122
คน (93.1%) ประสบปัญหาขนาดของห้องสมุดคับแคบ ขณะที่นักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ
จำนวนมากที่สุด คือ 89 คน (96.7%) ประสบปัญหาผู้ใช้ข้างเคียงส่งเสียงรบกวน และนัก
ศึกษาจำนวนรองลงมาคือ 81 คน (88.0%) ประสบปัญหาที่นั่งอ่านมีน้อย

ผลการศึกษาระดับปัญหาพบว่าเรื่องจำนวนที่นั่งอ่านมีน้อยเป็นปัญหาที่นักศึกษาทั้ง
3 แขนงวิชาประสบในระดับมาก ส่วนเรื่องขนาดของห้องสมุดคับแคบนักศึกษา 2 แขนงวิชาคือ
แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ประสบในระดับมาก ขณะที่นักศึกษาแขนงจิตร
กรรมฯ ประสบปัญหาในระดับปานกลาง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักศึกษาจำนวนมากที่สุดและจำนวนรองลงมา
ของแขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ ประสบปัญหาจำนวนที่นั่งอ่านมีน้อย และ
ขนาดของห้องสมุดคับแคบเช่นเดียวกัน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาสภาพทั่ว ๆ ไป
ของห้องสมุด ซึ่งพบว่านักศึกษาจำนวนมากที่สุดและจำนวนรองลงมาของ 2 แขนงวิชาดังกล่าว
แสดงความคิดเห็นว่าจำนวนที่นั่งอ่านไม่เพียงพอและขนาดของห้องสมุดคับแคบ ขณะที่นักศึกษา
แขนงจิตรกรรมฯจำนวนมากที่สุดประสบปัญหาผู้ใช้ข้างเคียงส่งเสียงรบกวน และนักศึกษาจำนวน

รองลงมาเห็นว่าจำนวนที่นั้งอ่านมีน้อย ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวต่างไปจากการศึกษาสภาพทั่ว ๆ ไปของห้องสมุดที่พบว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ จำนวนมากที่สุดเห็นว่าการถ่ายเทของอากาศภายในห้องสมุดดีและนักศึกษาจำนวนรองลงมาเห็นว่าการจัดการและการตกแต่งภายในห้องสมุดเหมาะสม เมื่อพิจารณาว่านักศึกษาแต่ละแขนงวิชาประสบปัญหาในระดับใดพบว่านักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาประสบปัญหาในระดับมากในเรื่องจำนวนที่นั้งอ่านมีน้อย และนักศึกษา 2 แขนงวิชาคือ แขนงสถาปัตยกรรมและแขนงศิลปะประยุกต์ ประสบปัญหาเรื่องขนาดของห้องสมุดคับแคบขณะที่นักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯประสบปัญหาดังกล่าวในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านอาคารสถานที่พบว่านักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาคือแขนงศิลปะประยุกต์จำนวน 44 ราย แขนงสถาปัตยกรรมจำนวน 34 ราย และแขนงจิตรกรรมฯจำนวน 31 ราย เห็นว่าห้องสมุดคับแคบ ควรขยายเนื้อที่เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสภาพความเป็นจริงห้องสมุดแต่ละแห่งมีเนื้อที่น้อย ซึ่งมีผลทำให้จำนวนที่นั้งอ่านมีจำกัดเท่าที่เนื้อที่ของห้องสมุดจะอำนวยให้ และห้องสมุดแต่ละแห่งไม่สามารถขยายตัวได้อีก ขณะที่จำนวนทรัพยากรสารสนเทศและครุภัณฑ์ รวมทั้งจำนวนผู้ใช้บริการมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี ส่วนปัญหาด้านการแบ่งเนื้อที่ภายในห้องสมุดไม่สัมพันธ์กันและผู้ใช้ข้างเคียงส่งเสียงรบกวนนักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาประสบปัญหาในระดับปานกลางเช่นกัน

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของระดับปัญหาพบว่านักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาประสบปัญหาด้านอาคารสถานที่ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นจากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่านักศึกษาศิลปะและการออกแบบแขนงจิตรกรรมฯ แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ประสบปัญหาด้านอาคารสถานที่แตกต่างกันปรากฏว่าไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

13. ปัญหาและระดับปัญหาด้านบุคลากรห้องสมุด

ในการศึกษาปัญหาด้านบุคลากรห้องสมุดนั้น จะศึกษาทั้งจำนวนผู้ประสบปัญหาและระดับปัญหาที่นักศึกษาประสบ ซึ่งผลการศึกษาพบว่านักศึกษาศิลปะและการออกแบบจำนวนมากที่สุดคือ 293 คน (86.6%) ประสบปัญหามูลสารห้องสมุดขาดความรู้ในสาขาวิชาศิลปะและการออกแบบ นักศึกษาจำนวนรองลงมาคือ 278 (82.2%) ประสบปัญหามูลสารไม่กระตือรือร้นในการให้บริการ ส่วนระดับปัญหาพบว่านักศึกษาประสบปัญหาทุกเรื่องในระดับปานกลาง และเรื่องบุคลากรห้องสมุดขาดความรู้ในสาขาวิชาศิลปะและการออกแบบเป็นเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.12$)

เมื่อจำแนกตามแขนงวิชาพบว่านักศึกษาจำนวนมากที่สุดของทั้ง 3 แขนงวิชาคือแขนงจิตรกรรมฯ จำนวน 83 คน (90.2%) แขนงสถาปัตยกรรมจำนวน 96 คน (83.5%) และแขนงศิลปะประยุกต์จำนวน 114 คน (87.0%) ประสบปัญหามูลสารห้องสมุดขาดความรู้

ในสาขาวิชาศิลปะและการออกแบบ และนักศึกษาทุกแขนงวิชาประสบปัญหาทุกเรื่องในระดับปานกลาง โดยเรื่องบุคลากรขาดความรู้ในสาขาวิชาศิลปะและการออกแบบเป็นปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของแต่ละแขนงวิชา โดยแขนงจิตรกรรมฯ และแขนงสถาปัตยกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ $\bar{X} = 3.17$ และแขนงศิลปะประยุกต์ ($\bar{X} = 3.18$)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเรื่องที่นักศึกษาจำนวนมากที่สุดของทั้ง 3 แขนงวิชาประสบปัญหา คือ บุคลากรขาดความรู้สาขาวิชาศิลปะและการออกแบบเป็นเรื่องที่นักศึกษาประสบปัญหาโดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัญหาด้านอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นไปได้ตามทัศนะของ Pacey (1985) ที่ว่าห้องสมุดศิลปะเป็นห้องสมุดที่มีความเฉพาะทั้งด้านเนื้อหาวิชาและวัสดุห้องสมุด และในสภาพความเป็นจริงบุคลากรผู้ให้บริการในห้องสมุดโดยเฉพาะบรรณารักษ์ในห้องสมุดทุกแห่งต่างไม่มีพื้นความรู้ในสาขาวิชาศิลปะและการออกแบบ ซึ่งในทัศนะของ Fawcett (1985) และ Henkel (1985) ต่างเห็นว่าพื้นความรู้ในสาขาวิชาศิลปะและการออกแบบเป็นสิ่งสำคัญที่บรรณารักษ์ห้องสมุดศิลปะควรมี นอกเหนือจากความรู้ในวิชาชีพบรรณารักษ์ ซึ่งจะช่วยให้บริการผู้ใช้ได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้จากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านบุคลากรห้องสมุดพบว่านักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมจำนวน 5 ราย แขนงศิลปะประยุกต์จำนวน 4 ราย และแขนงจิตรกรรมฯ จำนวน 3 ราย เห็นว่าบุคลากรของห้องสมุดควรมีความรู้ในสาขาวิชาศิลปะและการออกแบบด้วย ส่วนปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ จำนวนบุคลากรที่ให้บริการไม่เพียงพอ บุคลากรขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานบริการ และบุคลากรไม่กระตือรือร้นในการให้บริการเป็นปัญหาที่นักศึกษาประสบในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของระดับปัญหาพบว่านักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาประสบปัญหาด้านบุคลากรห้องสมุดไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นจากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่านักศึกษาศิลปะและการออกแบบแขนงจิตรกรรมฯ แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ประสบปัญหาด้านบุคลากรห้องสมุดแตกต่างกันปรากฏว่าไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

14. ความต้องการและระดับความต้องการใช้บริการของห้องสมุด

ในการศึกษาความต้องการใช้บริการของห้องสมุดจะศึกษาทั้งจำนวนผู้ต้องการใช้บริการและระดับความต้องการในการใช้บริการของห้องสมุดแต่ละประเภทของนักศึกษา ซึ่งผลการศึกษาพบว่านักศึกษาศิลปะและการออกแบบทุกคนต้องการใช้บริการยืม-คืนหนังสือ นักศึกษาจำนวนรองลงมาคือจำนวน 334 คน (99.4%) ต้องการใช้บริการจัดแสดงหนังสือใหม่ ส่วนระดับความต้องการพบว่านักศึกษาต้องการใช้บริการของห้องสมุดในระดับมากจำนวน 5 ประเภทคือ บริการถ่ายเอกสาร บริการยืม-คืนหนังสือ บริการหนังสือสำรอง บริการจัดแสดงหนังสือใหม่ และบริการจัดทำรายชื่อหนังสือใหม่

เมื่อจำแนกตามแขนงวิชาพบว่านักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมทุกคนต้องการใช้ บริการยืม-คืนหนังสือ บริการจัดแสดงหนังสือใหม่ และบริการจัดทำรายชื่อหนังสือใหม่ นักศึกษาจำนวนรองลงมาคือ 114 คน เท่ากัน (99.1%) ต้องการใช้บริการตอบคำถามและ ช่วยการค้นคว้า และบริการถ่ายเอกสาร นักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ และแขนงศิลปะประยุกต์ ทุกคนต้องการใช้บริการยืม-คืนหนังสือเช่นเดียวกับนักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมฯ ขณะที่ นักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ จำนวนรองลงมา คือ จำนวน 91 คน เท่ากัน (98.9%) ต้องการ ใช้บริการถ่ายเอกสาร บริการจัดแสดงหนังสือใหม่ บริการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง และ บริการสไลด์ทัศนวัสดุ และนักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์จำนวนรองลงมา คือ จำนวน 130 คน เท่ากัน (99.2%) ต้องการใช้บริการถ่ายเอกสาร บริการจัดแสดงหนังสือใหม่และบริการรายชื่อ หนังสือใหม่

ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการพบว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ ต้องการ ใช้บริการของห้องสมุดในระดับมากจำนวน 4 ประเภท คือ บริการถ่ายเอกสาร บริการยืม-คืน หนังสือ บริการจัดแสดงหนังสือใหม่ และบริการหนังสือสำรอง นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม ต้องการใช้บริการของห้องสมุดในระดับมากจำนวน 5 ประเภท คือ บริการถ่ายเอกสาร บริการ ยืม-คืนหนังสือ บริการหนังสือสำรอง บริการจัดแสดงหนังสือใหม่ และบริการจัดทำรายชื่อ หนังสือใหม่ นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ต้องการใช้บริการของห้องสมุดในระดับมากจำนวน 6 ประเภท คือ บริการยืม-คืนหนังสือ บริการถ่ายเอกสาร บริการหนังสือสำรอง บริการจัดแสดง หนังสือใหม่ บริการจัดทำรายชื่อหนังสือใหม่ และบริการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าบริการที่นักศึกษาทุกคนและนักศึกษาจำนวน รองลงมาของแต่ละแขนงวิชาต้องการใช้คือ บริการยืม-คืนหนังสือ บริการถ่ายเอกสารและ บริการจัดแสดงหนังสือใหม่ และเมื่อพิจารณาว่านักศึกษาแต่ละแขนงวิชาต้องการใช้บริการของ ห้องสมุดในระดับใด พบว่านักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาต้องการใช้บริการยืม-คืนหนังสือ บริการ ถ่ายเอกสาร บริการจัดแสดงหนังสือใหม่ และบริการหนังสือสำรองในระดับมากเช่นเดียวกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการเรียนการสอนของนักศึกษาในแต่ละแขนงวิชามีความ คล้ายคลึงกัน คือ เน้นด้านศิลปะปฏิบัติมากกว่าทฤษฎีศิลปะ บริการแต่ละประเภทดังกล่าวจึงมี ความสำคัญและมีส่วนสนับสนุนการเรียนการสอนและการสร้างสรรค์ผลงานของนักศึกษาในแต่ละ แขนงวิชาเช่นเดียวกัน

การทดสอบความแตกต่างของระดับความต้องการใช้บริการของห้องสมุดพบว่า บริการที่นักศึกษา 3 แขนงวิชาต้องการใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่บริการยืม-คืนหนังสือ บริการจองหนังสือ และบริการจัดนิทรรศการ และเมื่อทำการ ทดสอบความแตกต่างระหว่างแขนงวิชาเป็นรายคู่พบว่าบริการจัดนิทรรศการไม่มีคู่ใดมีความแตก ต่างกัน ส่วนบริการยืม-คืนหนังสือ และบริการจองหนังสือพบว่า

นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม ต้องการใช้บริการยืม-คืนหนังสือมากกว่า นักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ

นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ ต้องการใช้บริการยืม-คืนหนังสือ และบริการจองหนังสือมากกว่าแขนงจิตรกรรมฯ

นอกจากนี้บริการของห้องสมุดที่นักศึกษา 3 แขนงวิชาต้องการใช้แตกต่างกัน ตามการแปลความ ได้แก่ บริการจัดทำรายชื่อหนังสือใหม่ และบริการรวบรวมบรรณานุกรม เฉพาะเรื่อง ส่วนบริการที่นักศึกษา 3 แขนงวิชาต้องการใช้ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ บริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า บริการหนังสือสำรอง บริการยืมระหว่างห้องสมุด บริการดรรชนีวารสาร บริการถ่ายเอกสาร บริการจัดทำรายชื่อหนังสือใหม่ และบริการโสตทัศนวัสดุ

ดังนั้นจากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่านักศึกษาศิลปะและการออกแบบแขนงจิตรกรรมฯ แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ต้องการใช้บริการของห้องสมุดแตกต่างกัน ปรากฏว่าส่วนใหญ่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

15. ความต้องการและระดับความต้องการใช้วัสดุห้องสมุด

ในการศึกษาความต้องการและระดับความต้องการใช้วัสดุห้องสมุดนั้น จะศึกษา ความต้องการและระดับความต้องการใช้สิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุ โดยจะศึกษาทั้งจำนวนผู้ต้องการใช้และระดับความต้องการใช้สิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุ ซึ่งผลการศึกษาพบว่านักศึกษาศิลปะและการออกแบบจำนวนมากที่สุดคือ 336 คนเท่านั้น (99.4%) ต้องการใช้นั่งอั่งอิง และวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศ และวิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์ ส่วนระดับความต้องการพบว่านักศึกษาต้องการใช้สิ่งพิมพ์ในระดับมากจำนวน 11 ประเภทได้แก่ หนังสือตำรา หนังสืออั่งอิง วารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ วารสารเพื่อความบันเทิงภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ วิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์ และสูจิบัตรนิทรรศการศิลปะของศิลปินไทยและของศิลปินชาวต่างประเทศ

ผลการวิเคราะห์ความต้องการใช้โสตทัศนวัสดุพบว่านักศึกษาศิลปะและการออกแบบจำนวนมากที่สุดคือ 329 คน (97.3%) ต้องการใช้สไลด์ นักศึกษาจำนวนรองลงมา คือ 327 คนเท่านั้น (96.7%) ต้องการใช้วีดิทัศน์และภาพ ส่วนระดับความต้องการพบว่า นักศึกษาต้องการใช้ภาพและวีดิทัศน์ในระดับมาก

เมื่อจำแนกตามแขนงวิชาพบว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ จำนวนมากที่สุด คือ 91 คนเท่านั้น (90.2%) ต้องการใช้นั่งอั่งอิงและวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษา ภาษาต่างประเทศ วิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์ สูจิบัตรนิทรรศการศิลปะของศิลปินไทย และ

หนังสือพิมพ์ นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมทุกคนต้องการใช้หนังสือตำราและหนังสืออ้างอิง เฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศ วารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ทุกคนต้องการใช้หนังสือตำราเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทย และวิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์

ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการพบว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ ต้องการใช้สิ่งพิมพ์ในระดับมากจำนวน 11 ประเภท คือ หนังสือตำราเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทย สื่อบัตรนิทรรศการศิลปะของศิลปินชาวต่างประเทศ หนังสืออ้างอิง และหนังสือตำราเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศ หนังสืออ้างอิงเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทย วารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทย วารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศ วิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์ สื่อบัตรนิทรรศการศิลปะของศิลปินไทย และวารสารเพื่อความบันเทิงภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมต้องการใช้สิ่งพิมพ์ในระดับมากจำนวน 7 ประเภท คือ หนังสือตำราและหนังสืออ้างอิงเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศ หนังสือตำราและหนังสืออ้างอิงเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทย วารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศและภาษาไทย วิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์ นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ต้องการใช้สิ่งพิมพ์ในระดับมาก จำนวน 9 ประเภท คือ หนังสือตำราและหนังสืออ้างอิงเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศ หนังสืออ้างอิงเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทย วารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศ หนังสือตำราเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทย วิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์ วารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยและวารสารเพื่อความบันเทิงภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ จำนวนมากที่สุด และนักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมทุกคนต้องการใช้หนังสืออ้างอิงและวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศ ขณะเดียวกันนักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ จำนวนมากที่สุด และนักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ทุกคนต้องการใช้วิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาว่านักศึกษาแต่ละแขนงวิชาต้องการใช้สิ่งพิมพ์ในระดับใด พบว่ามีสิ่งพิมพ์จำนวน 7 ประเภทที่นักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาต้องการใช้ในระดับมากเหมือนกันคือ หนังสือตำรา หนังสืออ้างอิง และวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศและภาษาไทย และวิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์ เป็นที่น่าสังเกตว่านอกจากหนังสือตำรา หนังสืออ้างอิง และวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของนักศึกษาแต่ละแขนงวิชาโดยตรงแล้ว นักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชายังต้องการใช้วิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์ในระดับมากเช่นเดียวกัน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Halt (1980) ที่ว่าในขั้นตอนสุดท้ายก่อนสำเร็จการศึกษานักศึกษาศิลปะและการออกแบบจะต้องสร้างสรรค์ผลงานศิลปะหรือออกแบบโครงการพร้อมทั้งจัดแสดงผลงานของตน ซึ่งการสร้างสรรค์ผลงานดังกล่าวคือการทำวิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์นั่นเอง ดังนั้นวิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์จึงเป็นสิ่งพิมพ์ที่นักศึกษาต้องการใช้

ในระดับมาก เพื่อดูหรือศึกษารูปแบบของผลงานที่นักศึกษารุ่นก่อน ๆ ทำไว้สำหรับเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของตนต่อไป

ผลการศึกษาความต้องการและระดับความต้องการใช้โสตทัศนวัสดุพบว่า นักศึกษาแขนงจิตรกรรม จำนวนมากที่สุดคือ 91 คน (98.9%) ต้องการใช้สไลด์ นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมทุกคนต้องการใช้แผนที่และแบบแปลน และนักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์จำนวนมากที่สุดคือ 124 คนเท่ากัน(94.7%) ต้องการใช้เทปบันทึกเสียง/แผ่นเสียง สไลด์ และภาพ ส่วนระดับความต้องการพบว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรม ต้องการถ่ายภาพและวีดิทัศน์ในระดับมาก นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ต้องการถ่ายภาพในระดับมาก ขณะที่นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม ต้องการใช้แผนที่ แบบแปลน ภาพ วีดิทัศน์ และสไลด์ในระดับมาก

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักศึกษาจำนวนมากที่สุดของแต่ละแขนงวิชา ต้องการใช้โสตทัศนวัสดุต่างกันออกไปคือนักศึกษาแขนงจิตรกรรม ต้องการใช้สไลด์ นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมต้องการใช้แผนที่และแบบแปลน และนักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ต้องการใช้เทปบันทึกเสียง/แผ่นเสียง สไลด์และภาพ เมื่อพิจารณาว่านักศึกษาแต่ละแขนงวิชาต้องการใช้โสตทัศนวัสดุในระดับใด พบว่านักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาต้องการภาพและในระดับมากเหมือนกัน นอกจากนี้นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมยังต้องการใช้แผนที่ แบบแปลน และสไลด์ในระดับมากด้วย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะแผนที่ แบบแปลน และสไลด์เป็นโสตทัศนวัสดุที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนการสอนในสาขาสถาปัตยกรรมนักศึกษาจึงต้องการใช้ในระดับมาก

การทดสอบความแตกต่างของระดับความต้องการใช้สิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุพบว่าสิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุที่นักศึกษา 3 แขนงวิชาต้องการใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ หนังสือตำราเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ วารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทย วารสารเพื่อความบันเทิงภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ สถิติบรรณารักษศาสตร์ศิลปะของศิลปินชาวต่างประเทศ วีดิทัศน์ แผนที่ และแบบแปลน และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างแขนงวิชาเป็นรายคู่พบว่า

นักศึกษาแขนงจิตรกรรม ต้องการใช้สถิติบรรณารักษศาสตร์ศิลปะของศิลปินชาวต่างประเทศ มากกว่านักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ และแขนงสถาปัตยกรรม

นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม ต้องการใช้หนังสือตำราและวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทย และวีดิทัศน์มากกว่านักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ นอกจากนี้ยังต้องการใช้หนังสือตำราเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศมากกว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรม และต้องการใช้แผนที่และแบบแปลนมากกว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์

นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ ต้องการใช้อวสารเพื่อความบันเทิงภาษาไทย และภาษาต่างประเทศมากกว่านักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม

นอกจากนี้มีสื่อทัศนวัสดุที่นักศึกษา 3 แขนงวิชาต้องการใช้แตกต่างกันตาม การแปลความ ได้แก่ สไลด์ ส่วนสิ่งพิมพ์และสื่อทัศนวัสดุที่นักศึกษา 3 แขนงวิชาต้องการใช้ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ หนังสืออ้างอิงเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ วารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศ วิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์ นวนิยายและเรื่องสั้น หนังสือพิมพ์ และกฤตภาค ส่วนสื่อทัศนวัสดุนั้น ได้แก่ เทปบันทึกเสียง/แผ่นเสียง สไลด์ ภาพ แผ่นโฆษณาและปฏิทิน

ดังนั้นจากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่านักศึกษาศิลปะและการออกแบบแขนงจิตรกรรมฯ แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ต้องการใช้วัสดุห้องสมุดแตกต่างกัน ปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เป็นบางส่วน

16. ความต้องการและระดับความต้องการใช้สิ่งพิมพ์สาขาวิชาต่าง ๆ

ในการศึกษาความต้องการใช้สิ่งพิมพ์สาขาวิชาต่าง ๆ นั้น จะศึกษาทั้งจำนวน ผู้ต้องการใช้และระดับความต้องการใช้สิ่งพิมพ์สาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งผลการศึกษาพบว่านักศึกษาศิลปะและการออกแบบจำนวนมากที่สุดคือ 334 คนเท่านั้น (98.8%) ต้องการใช้สิ่งพิมพ์สาขา การวาดเส้น การออกแบบ การโฆษณา และสาขาศิลปะการตกแต่ง ศิลปะประยุกต์ การตกแต่ง และการประดับ นักศึกษาจำนวนรองลงมาคือ 333 คน (98.5%) ต้องการใช้สิ่งพิมพ์สาขาศิลปะทั่ว ๆ ไปด้านทัศนศิลป์ ส่วนระดับความต้องการพบว่านักศึกษาต้องการใช้สิ่งพิมพ์ในระดับ มากจำนวน 5 สาขาวิชาคือ สาขาศิลปะทั่ว ๆ ด้านทัศนศิลป์สาขาการวาดเส้น การออกแบบ การโฆษณา สาขาศิลปะการตกแต่งศิลปะประยุกต์ การตกแต่งและการประดับ สาขา สถาปัตยกรรม และสาขาการถ่ายภาพ

เมื่อจำแนกตามแขนงวิชาพบว่านักศึกษาศิลปะและการออกแบบฯ ทุกคน ต้องการใช้สิ่งพิมพ์สาขาศิลปะทั่ว ๆ ไปด้านทัศนศิลป์ สาขาการวาดเส้น การออกแบบ การโฆษณา สาขาจิตรกรรม สาขาภาพพิมพ์ และสาขาเครื่องเคลือบดินเผา นักศึกษาศิลปะและการออกแบบทุกคนต้องการใช้สิ่งพิมพ์สาขาสถาปัตยกรรม และสาขาการก่อสร้างอาคาร และนักศึกษาศิลปะประยุกต์ทุกคนต้องการใช้สิ่งพิมพ์สาขาศิลปะการตกแต่ง ศิลปะประยุกต์ การตกแต่งและการประดับ

ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการพบว่านักศึกษาศิลปะและการออกแบบฯ ต้องการใช้สิ่งพิมพ์ในระดับมากจำนวน 8 สาขาวิชาคือ สาขาศิลปะทั่ว ๆ ไป ด้านทัศนศิลป์ สาขาจิตรกรรม สาขาการวาดเส้นการออกแบบการโฆษณา สาขาภาพพิมพ์ สาขาประติมากรรม สาขา

ศิลปะการตกแต่งศิลปะประยุกต์ การตกแต่งและการประดับ สาขาการถ่ายภาพ และสาขาศิลปะ
 ทั่ว ๆ ไป รวมถึงศิลปะการแสดง นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ต้องการใช้สิ่งพิมพ์ในระดับมาก
 จำนวน 5 สาขา คือ สาขาการวาดเส้น การออกแบบ การโฆษณา สาขาศิลปะการตกแต่ง ศิลปะ
 ประยุกต์ การตกแต่งและการประดับ สาขาศิลปะทั่ว ๆ ไป ด้านทัศนศิลป์ สาขาการถ่ายภาพ และ
 สาขาศิลปะทั่ว ๆ ไป รวมถึงศิลปะการแสดง ขณะที่นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมต้องการใช้สิ่ง
 พิมพ์ในระดับมากที่สุด 1 สาขาวิชา คือ สาขาสถาปัตยกรรม และต้องการใช้ในระดับมาก 4 สาขา
 คือ สาขาการก่อสร้างอาคาร สาขาศิลปะทั่ว ๆ ไป ด้านทัศนศิลป์ สาขาการวาดเส้น การออกแบบ
 การโฆษณา และสาขาศิลปะการตกแต่งศิลปะประยุกต์ การตกแต่งและการประดับ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักศึกษาทุกคนของแต่ละแขนงวิชาต้องการใช้
 สิ่งพิมพ์สาขาวิชาที่ต่างกันออกไป โดยสาขาวิชาที่นักศึกษาต้องการใช้นั้น เป็นสาขาวิชาที่นักศึกษา
 กำลังศึกษาอยู่ เมื่อศึกษาถึงความต้องการพบว่า นักศึกษาแต่ละแขนงวิชาต้องการใช้สิ่งพิมพ์ใน
 ระดับมากในสาขาวิชาที่นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่ รวมทั้งสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง โดยมีสิ่งพิมพ์ 3
 สาขาวิชาที่นักศึกษาทุกคนของแต่ละแขนงวิชาต้องการใช้ในระดับมากเหมือนกัน คือ สาขา
 ศิลปะทั่ว ๆ ไป ด้านทัศนศิลป์ สาขาการวาดเส้น การออกแบบ การโฆษณา และสาขาศิลปะการ
 ตกแต่ง ศิลปะประยุกต์ การตกแต่งและการประดับที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะสิ่งพิมพ์ 3 สาขาวิชา
 ดังกล่าวมีความสำคัญ และจำเป็นที่นักศึกษาแต่ละแขนงวิชาต้องแสวงหาข้อมูลมาใช้ประกอบ
 การเรียนการสอน หรือประกอบการทำโครงการหรือการสร้างสรรค์ผลงานเหมือนกัน

การทดสอบความแตกต่างของระดับความต้องการใช้สิ่งพิมพ์สาขาวิชาต่าง ๆ
 พบว่านักศึกษาทั้ง 3 แขนงวิชาต้องการใช้สิ่งพิมพ์ทุกสาขาวิชาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างแขนงวิชาเป็นรายคู่พบว่า

นักศึกษาแขนงจิตรกรรม ต้องการใช้สิ่งพิมพ์สาขาศิลปะทั่ว ๆ ไป ด้านทัศนศิลป์
 สาขาประติมากรรม สาขาจิตรกรรม และสาขาภาพพิมพ์ มากกว่านักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์
 และแขนงสถาปัตยกรรม และต้องการใช้สิ่งพิมพ์สาขาการวาดเส้น การออกแบบการโฆษณา
 สาขาศิลปะทั่ว ๆ ไป รวมถึงการแสดง สาขาเครื่องเคลือบดินเผา และสาขาศิลปะทัศนกรรม มาก
 กว่านักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม

นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม ต้องการใช้สิ่งพิมพ์สาขาสถาปัตยกรรม และ
 สาขาการก่อสร้างอาคารมากกว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ และแขนงศิลปะประยุกต์

นักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ ต้องการใช้สิ่งพิมพ์สาขาการวาดเส้น การ
 ออกแบบ การโฆษณา สาขาจิตรกรรม สาขาภาพพิมพ์ สาขาการถ่ายภาพ และสาขาศิลปะทัศนกรรม

มากกว่านักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรม และต้องการใช้สิ่งพิมพ์สาขาศิลปะการตกแต่ง ศิลปะประยุกต์ การตกแต่งและการประดับ มากกว่านักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ และแขนงสถาปัตยกรรม

ผลการทดสอบความแตกต่างของระดับความต้องการใช้สิ่งพิมพ์สาขาวิชาต่าง ๆ สามารถสรุปได้ว่านักศึกษาแต่ละแขนงวิชาต้องการใช้สิ่งพิมพ์สาขาที่ตนกำลังศึกษาอยู่โดยตรง มากกว่านักศึกษาแขนงวิชาอื่น ๆ โดยนักศึกษาแขนงจิตรกรรมฯ ต้องการใช้สิ่งพิมพ์สาขาศิลปะทั่ว ๆ ไปด้านทัศนศิลป์ สาขาประติมากรรม สาขาจิตรกรรม และสาขาภาพพิมพ์ นักศึกษาแขนงสถาปัตยกรรมต้องการใช้สิ่งพิมพ์สาขาสถาปัตยกรรม และสาขาการก่อสร้างอาคาร ส่วนนักศึกษาแขนงศิลปะประยุกต์ ต้องการใช้สิ่งพิมพ์สาขาศิลปะการตกแต่ง ศิลปะประยุกต์ การตกแต่งและการประดับ

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบการใช้ ปัญหา และความต้องการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา ศิลปะและการออกแบบในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในส่วนของปัญหานั้นพบว่านักศึกษาประสบปัญหาในแต่ละด้านดังนี้ คือ ปัญหาจากการใช้บริการของห้องสมุด ได้แก่ การใช้บริการหนังสือสำรอง ปัญหาการถ่ายเอกสาร และปัญหาในการจัดนิทรรศการ ปัญหาจากการใช้วัสดุห้องสมุด ได้แก่ หนังสือตำรา หนังสืออ้างอิง และวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาภาษาไทยมีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการ ปัญหาที่เกิดจากอาคารสถานที่ของห้องสมุด ได้แก่ เรื่องที่นั่งอ่านมีน้อย และขนาดของห้องสมุดคับแคบ ส่วนปัญหาที่เกิดจากบุคลากรห้องสมุด ได้แก่ บุคลากรห้องสมุดขาดความรู้ในสาขาวิชาศิลปะและการออกแบบ

ปัญหาด้านต่าง ๆ ที่พบนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีข้อเสนอแนะให้ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบนำไปพิจารณาดังนี้

ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารมหาวิทยาลัยและผู้บริหารห้องสมุด

1. ด้านบริการของห้องสมุด

บริการของห้องสมุดที่นักศึกษาประสบในระดับมาก คือ บริการหนังสือสำรอง ซึ่งได้แก่ เรื่องค่าปรับสูงเกินไป จำนวนหนังสือที่ให้ยืมน้อยไป และระยะเวลาที่ให้ยืมสั้นไป ดังนั้นผู้บริหารมหาวิทยาลัยหรือผู้บริหารห้องสมุดจึงควรพิจารณาเพิ่มงบประมาณให้ห้องสมุดมากขึ้น เพื่อห้องสมุดจะได้จัดหาหนังสือที่ต้องทำเป็นหนังสือสำรองมาบริการผู้ใช้ได้จำนวนมากขึ้น ซึ่งหากหนังสือมีจำนวนมากและเพียงพอ ก็สามารถเพิ่มจำนวนหนังสือให้นักศึกษายืมและขยายระยะยืมให้มากขึ้น พร้อมทั้งสามารถพิจารณาปรับลดจำนวนค่าปรับหนังสือลงตามที่ผู้ใช้เสนอแนะได้ นอกจากนี้บริการถ่ายเอกสาร ซึ่งนักศึกษาทุกแขนงวิชาใช้และต้องการใช้ในระดั้มากนั้น ห้องสมุดที่ไม่มีบริการถ่ายเอกสารควรติดต่อบริษัทให้มาติดตั้งเครื่องถ่ายเอกสาร ซึ่งควรมีทั้งบริการ

ถ่ายเอกสารสีและบริการถ่ายเอกสารขาวดำ เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการใช้ภาพทั้งที่เป็นภาพสีและภาพขาวดำ ตามลักษณะของภาพต้นฉบับ เพื่อใช้ดูเป็นตัวอย่าง สำหรับห้องสมุดที่มีบริการถ่ายเอกสารอยู่แล้ว ควรติดตั้งเครื่องถ่ายเอกสารเพิ่มและควรทบทวนคุณภาพของการถ่ายเอกสารให้คมชัดอยู่เสมอ เนื่องจากภาพที่นักศึกษาต้องการใช้นั้น จะต้องมีคมชัดชัดเจนทั้งในรายละเอียดของภาพและสีสันทันของผลงาน

2. ด้านสิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุ

ปัญหาที่นักศึกษาประสบจากการใช้สิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุ ได้แก่ หนังสือตำรา หนังสืออ้างอิงและวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษามีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ ดังนั้นผู้บริหารมหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนศิลปะและการออกแบบในแขนงวิชาต่าง ๆ ผลิตตำราวิชาการให้มากขึ้น นอกจากนี้ควรพิจารณาเพิ่มงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาหนังสือตำรา หนังสืออ้างอิงและวารสารวิชาการเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมทั้งโสตทัศนวัสดุประเภทต่าง ๆ ให้มากขึ้น เนื่องจากวัสดุห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ดังกล่าวนักศึกษาต้องการใช้ในระดั้มาก

3. ด้านอาคารสถานที่

ปัญหาด้านอาคารสถานที่ที่พบจากการวิจัยครั้งนี้ คือ ขนาดของห้องสมุดคับแคบและจำนวนที่นั่งอ่านมีน้อย ดังนั้นผู้บริหารมหาวิทยาลัยหรือผู้บริหารห้องสมุด จึงควรหาแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยการต่อเติมหรือขยายเนื้อที่ของห้องสมุดให้กว้างขวางขึ้น หากไม่สามารถต่อเติมหรือขยายห้องสมุดได้ ควรทำการปรับปรุงพื้นที่ของห้องสมุดเท่าที่มีอยู่เพื่อการใช้งานในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและคุ้มค่าที่สุด โดยการจัดสรรพื้นที่ให้บริการให้สามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ให้มากที่สุด ทั้งในส่วนพื้นที่ยืม-คืนหนังสือ พื้นที่อ่านหนังสือ พื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการและจัดแสดงหนังสือใหม่ ในส่วนพื้นที่อ่านหนังสือนั้นควรจัดโต๊ะพิเศษเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้เมื่อต้องการเปิดดูหนังสือที่มีขนาดใหญ่ แผนที่ หรือแบบแปลน หรือเมื่อนักศึกษาต้องการเปรียบเทียบภาพประกอบจากหนังสือหลาย ๆ เล่ม

4. ด้านบุคลากรห้องสมุด

ปัญหาด้านบุคลากรห้องสมุดที่พบจากการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรห้องสมุดขาดความรู้ในสาขาวิชาศิลปะและการออกแบบ ดังนั้นผู้บริหารมหาวิทยาลัยหรือผู้บริหารห้องสมุดจึงควรสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรห้องสมุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรณารักษ์ให้มีพื้นความรู้ในสาขาวิชาศิลปะและการออกแบบ โดยประสานงานกับภาควิชาหรือสาขาวิชาต่าง ๆ จัดทำโครงการเสริมสร้างความรู้ด้านศิลปะและการออกแบบแก่บุคลากรห้องสมุด โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะและการออกแบบแต่ละแขนงวิชาเป็นผู้ให้ความรู้ หรือเปิดโอกาสให้บรรณารักษ์ได้เข้าฟังการบรรยาย การอบรมหรือสัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแวดวงศิลปะและการออกแบบ ซึ่งความรู้พื้นฐานดังกล่าว จะช่วยให้บรรณารักษ์สามารถให้คำแนะนำหรือช่วยเหลือผู้ใช้ห้องสมุดได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะต่อบรรณารักษ์

1. ด้านบริการของห้องสมุด

บรรณารักษ์ห้องสมุดแต่ละแห่งควรพัฒนางานบริการบางบริการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บรรณารักษ์ควรจัดทำทรรศน์ภาพประเภทต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ทั้งจากหนังสือและวารสารไว้เป็นเครื่องมือช่วยค้น และชี้แนะให้นักศึกษาค้นหาภาพที่ต้องการได้เร็วยิ่งขึ้น บริการจัดนิทรรศการนั้นควรคัดเลือกเรื่องที่เกี่ยวข้องในแวดวงศิลปะและการออกแบบ พร้อมทั้งมีวิธีนำเสนอรูปแบบของนิทรรศการที่น่าสนใจยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรจัดทำรายชื่อหนังสือใหม่ออกเผยแพร่ให้ตรงตามกำหนดเวลาและสม่ำเสมอ เพื่อให้ทันกับความต้องการของผู้ใช้ และควรประชาสัมพันธ์บริการที่นักศึกษาใช้น้อย เพื่อเผยแพร่ให้นักศึกษารู้จักและหันมาใช้บริการนั้น ๆ มากขึ้น

2. ด้านสิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุ

สิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุซึ่งนักศึกษาศิลปะและการออกแบบต้องการใช้ในระดับมากขึ้น บรรณารักษ์ห้องสมุดศิลปะควรดำเนินการจัดหามาสนองความต้องการของนักศึกษาให้มากที่สุด ทั้งที่เป็นสื่อบัตรนิทรรศการศิลปะของศิลปินไทยและของศิลปินชาวต่างประเทศ วิทยานิพนธ์หรือศิลปนิพนธ์ หนังสือตำรา หนังสืออ้างอิงและวารสารวิชาการที่มีภาพประกอบจำนวนมาก รวมทั้งวารสารเพื่อความบันเทิงทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ควรจัดหาโสตทัศนวัสดุประเภทต่าง ๆ ไว้ในห้องสมุด ได้แก่ ภาพถ่ายหรือรูปภาพ โปสเตอร์ สไลด์ วีดิทัศน์ แผนที่ แผนที่ และแบบแปลน เป็นต้น ซึ่งสิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนเป็นข้อมูลที่จะช่วยให้นักศึกษาแสวงหาแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานได้ตามความต้องการ

3. ด้านอาคารสถานที่

ปัญหาซึ่งเกิดจากสถานที่ของห้องสมุด ได้แก่ จำนวนที่นั่งอ่านมีน้อยและขนาดของห้องสมุดคับแคบนั้น บรรณารักษ์ควรหาทางปรับปรุงพื้นที่ของห้องสมุดเท่าที่สามารถจะทำได้ โดยการจัดสรรพื้นที่ส่วนที่บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดใช้ปฏิบัติงานเท่าที่จำเป็น เพื่อให้มีพื้นที่ส่วนบริการมากที่สุดเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ นอกจากนี้บรรณารักษ์ควรดำเนินการจำหน่ายสิ่งพิมพ์เก่า ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร หนังสือบริจาค ออกจากห้องสมุดเป็นระยะ ๆ เพื่อใช้เนื้อที่รองรับสิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ ที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี

4. ด้านบุคลากรห้องสมุด

ปัญหาด้านบุคลากรห้องสมุด ได้แก่ ปัญหาบุคลากรขาดความรู้ในสาขาวิชาศิลปะและการออกแบบนั้น บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดควรพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาหาความรู้ในเรื่องศิลปะและการออกแบบ ทั้งจากหนังสือตำรา รวมทั้งบทความต่าง ๆ นอกจากนี้อาจใช้วิธีการสนทนาหรือซักถามปัญหาหรือข้อข้องใจกับอาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ

และการออกแบบซึ่งเข้ามาใช้ห้องสมุดเป็นครั้งคราว ซึ่งความรู้ที่ได้รับนั้นจะสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานทั้งในด้านการวิเคราะห์หนังสือและการให้บริการนักศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

แนวทางการวิจัยในอนาคต

1. ควรศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างข่ายงานห้องสมุดศิลปะในประเทศไทย
2. ควรศึกษาแนวทางการจัดตั้งห้องสมุดโสตทัศนศึกษาในสถาบันการศึกษาศิลปะในประเทศไทย